

IXIII. évfolyam
Főszerkesztő:
MC GHEEVE ERNŐ
A szerkesztésért és
kiadásért felelős:
SCHÖN DEZSŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TEL - AVIV, Schlesinger u. 9
Telefon: 29-98

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

זרחה חדש

(אוי קלט)

עתון יומי בלתי ממשלתי בשפה אנגלית
שנה ל"ג

העורך: ד"ר א. מרטון

האחראי: דוד שן

המערכת וההנהלה:

תל אביב, רחוב שליונגר 9

Irak ügyvivője félórát tárgyal McGheével a Szíriával tervezett egyesülésről

MORGENTHAU

Irta: Dr. Feuerstein Emil

Ezen a héten már a negyedik arab állam képviselője járt az amerikai külügyminisztériumban Megegyezést jelentenek Irak és Egyiptom között az összes vitás ügyekben

Washington, (UP). Abdullah Ibrahim iraki ügyvivő 30 perces megbeszélést folytatott szerdán George McGheével, az amerikai külügyminisztérium közelélti államtitkárával Irak és Szíria tervezett egyesüléséről. A megbeszélés után az újságírók megkérdezték az ügyvivőt hogy véleménye szerint Izrael és Transzjordánia erőies ellenzése dacára is végrehaták-e az egyesülést. Bakr kijelentette, hogy nem tudja, majd hozzátette, hogy

Irak kormányának nincs szándékában beavatkozni ebbe az ügybe, sem pedig erőltetni az uniót. Ez olyan kérdés, amelyet mindkét ország népének kell eldöntenie.

Ez a válasz teljesen fedj az Egyesült Államok magatartását is amely szerint az egyesülésnek csak a két érdekelt nép szabad akaratából kell létrejönnie, viszont Amerikában ezt nem tartják közeli lehetőségnek.

Arra a kérdésre, hogy mi lehet Izrael magatartása, ha Szíria egyesül Irakkal, Bakr válat vont és csak annyit mondott: — Ki tudja, mit fognak az izraeliek tenni, vagy gondolni ha ez a lépés bekövetkezik?

Nyilatkozatának további részében Bakr kijelentette, hogy Jeruzsálem jövő-

lének a kérdése nem került szoba a McGheével folytatott megbeszélés során.

Az amerikai külügyminisztérium részéről eddig semmiféle közlés nem történt Bakr látogatásával kapcsolatban. Diplomáciai körökben megállapítják, hogy Bakr már a negyedik arab diplomata, aki ezen a héten McGheével járt és valamennyien cáfolták, hogy Jeruzsálem kérdéséről tárgyaltak volna. Ezzel szemben az United Press jólétesült körökből már több, mint két héttel eelőtt jelentette, hogy

az arabok tiltakozásra készülnek arra az esetre, ha Izrael és Transzjordánia közösen bekebeleznek Jeruzsálemet.

Kairo, (AFP). Mohamed Saleh el Din bej egyiptomi külügyminiszter Nejb el Rawi iraki közöletatásügyi miniszter jelenlétében szerdán Kairóban megbeszéléseket folytatott Muzahm el Pashashi helyettes iraki miniszterelnökkel.

A szíriai helyzettel kapcsolatban mindkét fél nyíltan feltárta felfogását azokkal a kérdésekkel kapcsolatban, amelyek az elmúlt év folyamán elmergesítették az egyiptom-iraki viszonyt.

Felelős kairói körök véleménye szerint a megbeszélések tisztázták a vitás kérdése-

ket és a tárgyaló politikusok teljes megegyezésre jutottak mind az átáános arab politika, mind a nemzetközi helyzet tekintetében.

Ugyanakkor meglehetősen meglepetést okozott, hogy

a kairói sajtóban felújult a szíriai-iraki uniót követelő kampány.

Az egyik iraki újság az El Mjstri nevű egyiptomi napilapnak adott válaszában a következőket írja: „Bármely iraki kormány, tekintet nélkül arra, hogy mikor lesz hivatalában, át fogja érezni, hogy a szíriai-irai unió szent kérdés Irak számára.” Hasonló hangnemban írják a többi kormánypárti iraki újságok is.

A szíriai parlament legnagyobb csoportjának a nemzeti pártnak 30 tagja aki az Irakkal való egyesülés híve, Kairoba utazik.

hogy megbeszélést folytasson az ott élő Shukri el Kuwath volt köztársaság-elnökkel. Ez a küldöttségjárás annál érdekesebb, mert maga a nemzeti párt, amely a jelenlegi kormányban részt vesz, még nem tisztázta álláspontját az unió kérdésében.

Ezzel egyidejűleg Irakkban elrendelték a 18-24 éves ifjak katonai jelentkezését.

Sulyos utcai harcok Indonézia fővárosában

A holland szakadár csapatok elfoglalták az egyik rendőrlaktanyát, de kiverték őket onnan. Kimenési tilalmat rendeltek el Jakartában

Jakarta (AFP). — Az indonéz fővárosban csütörtökön este 10 órától reggel 5 óráig terjedő kimenési tilalmat rendeltek el. Egy másik rendelkezés déli 2 órától megtiltja a holland csapat-egységek számára, hogy kaszárnyáikat elhagyják. Ezekre az intézkedésekre azért került sor, mert a hírek szerint nagyszámu, Westerling holland kapitány parancsnoksága alatt álló partizán tartózkodik a fővárosban és csak parancs-

ra várnak, hogy a bandoenghez hasonló puccsot hajtsanak végre.

Csütörtökön délután valóban több helyen összetűzésre került sor az indonéz főváros központjában a Westerling-partizánok és az indonéziai rendőrség, illetve hadsereg között. Délután 4 órakor heves harcok után a felkelőknek sikerült elfoglalniok egy rendőrlaktanyát, amely egyben fegyverraktár is. A kormány azonnal nagyszámu csapa-

tot vetett be a partizánok ellen és véres harcok után a felkelőket kiszorították a rendőrségi épületekből. Szentanuk szerint 5 indonéziai katona és két partizán meghalt, 8 partizánt, köztük egy holland katonát is elfogtak. A fogságba ejtett felkelők között kettőt majdnem meglétselt a tömeg.

A hírek szerint a kormánycsapatoknak az esti órákban sikerült a fővárosban a rendet mindenütt helyreállítani.

Jövő hétre várják a kormány átszervezését

Hétfőn újabb megbeszélés lesz a Mapá és a Mapam között Ben-Gurion részvételével — A klúclionisták vasárnap adnak végleges választ — Egységes nevelést vezetnek be az összes olétáborokban a vallásos követelmények figyelembevételével

A Mapam politikai bizottsága csütörtökön délelőtti ülést tartott, amelyen J. Galil ismertette a Mapá legújabb javaslatát a kormánykoalíció kibővítésével a Formoshe Sneh, a Mapam felelős belüli vezetője annak a csoportnak, amely minden körülmények között ellenzi a kormánykoalícióhoz való csatlakozást, tüntetőleg távolmaradt az üléstől.

Jól informált körök szerint a szerda megbeszélésen, vagyis az ugynevezett „békéltető bizottság” ülésén a Mapá célzást tett arra, hogy három pontban hajlandó engedelményet tenni a Mapam javára:

1. Lehetőség van arra, hogy a kormány megváltoztassa a holttesteri Potsh mivék kérdésében vallott álláspontját. (Mint ismeretes a Mapam a legévesebben ellenzi az angol társaság által sotermelesi koncesszióának megújítását.)
2. A külpolitika terén fo'ozni és kidomborítani a semlegesség irányvonalát.
3. Megváltoztatni a politikai magatartást egy bizonyos arab uralkodóval szemben.

Két tábor küzd egy a Mapában mint a Mapában

A hadsereg kérdésében az új és során remélhetőleg végleges megállapodásra mert a Mapam azzal érvelt hogy ehhez feltétlenül szükséges a hadügyminiszter jelenléte. Ezért ennek a kérdésnek a tárgyalására külföldi ülést hívtak össze amelyet hétfőn fogják Jeruzsálemben megtartani.

Minden fel szerint a rak ellenében hogy dr. Sneh ellenzi a paktumot, a csütörtöki ülésen a paktumbarát Gall-Ritt Benlover trío kerekedett felül, amely szüntelenül nyomást gyakorol a pártközpontra, hogy pozitív formában fejjeze be a tárgyalásokat.

A Mapában is két frakció küzd a paktum kérdésében. Lubjan'ker mellett van m's Ahronovics ellenzi. Minden jel arra vall, hogy a pártközponthan a Lubjan'ker-féle felfogás kerekedik felül.

A klúclionisták végreható bizottsága több ülést tartott a pártnak a kormánykoalícióba való belépésével kapcsolatban. A párt vasárnap adja meg a kormánynak a végső választ.

Klátás van arra, hogy a jövő hét végén a kormány hivatalos közleményben fogja bejelenteni a kormánykoalícióban eszközölt változásokat.

Mj történik a vallásos blokkal?

A koalíciós tárgyalások kihatással vannak a vallásos blokra is. A belső feszültség egyre fokozódik és a Lámifre-frakció mely mint ismeretes, a Poalé Mizrachi egész kibucit szarnyát képviseli, követeli a Poalé Mizrach tól, hogy válék ki a vallásos blokból és csatlakozzék a H'sztradru'hoz. Beavatottak véleménye szerint, amennyiben a kormánynak nem sikerül megállapodnia a vallásos blokkal, a Poalé Mizrachian szatadás áll be, ebben az esetben dr. Buzs a Lámifre-frakció vezetője a vallásos blokk egyik minisztere helyét belép a kormá ybu.

A vallásos blokk egyébként csütörtökön újabb kompromisszumos javaslatot nyújtott be a kormánynak a vallásos nevelés kapcsán kibővített válság elsimítására. A javaslat szerint a kormánynak állandó jellegű miniszterközti bizottságot kell kineveznie az olétáborok vallásos nevelésének ellenőrzésére.

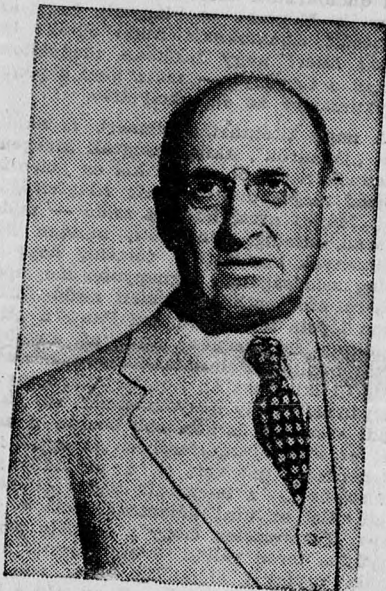
A bizottság összetételére vonatkozólag az illetések még nem tudtak megegyezésre jutni. Az első javaslat szerint a bizottságban a vallásos blokkhoz tartozó három miniszter és Szházár nevelésügyi miniszter foglal hely-

lyet. A Mapá azonban nem akart hozzájárulni ehhez az összeállításához, hanem ragaszkodott a paritásos alaphoz: két vallásos miniszter és két Mapá miniszter. A vallásos blokk már halott is erre a megoldásra, de a Mapá e'kor azt is követelte, hogy a nevelésügyi miniszter hivatalból vegyen részt a bizottság munkájában, ami a valóságban azt jelenti, hogy a bizottságtan a Mapá-nak többsége volna.

Megegyezésre van kátás a nevelésügyben

Az érdekelt megegyeztek abban, hogy a táborokban az egységes nevelési rendszert vezetik be, de a vallásos környezetből — főleg a kelet országokból — származó gyermekek nevelésére a miniszterközti bizottság fog felügyelni. A miniszterközti bizottságon kívül külön ellenőrző gárda fog felügyelni a vallásos nevelésre. A főellenőri állásra a Mapá dr. Jevá'ihu Wolbergert ajánlotta a Hápoel Hámizrachi tagját, aki kijtino kapcsolatot tart fenn a Mapá vezetőköreivel, a vallásos blokk azonban D. M. Nári, rabbit szívesebben látja ezen a poszton. Valószínűleg tartják, hogy a legéveslebbi min'stertanácsban megegyezésre jutnak az új rendezéssel kapcsolatos technikai kérdésekben is. Beavatott körök véleménye szerint, minthogy a kormány a koalíció kibővítése előtt áll, a vallásos blokk nem fogja tovább kijelezni a helyzetet, hanem elfogadja a kompromisszumos megoldást.

Az újságíró szervezett ma pénteken este a tel-avivi Mugarbi színházban az előadás keretében vitát rendez a nevelés kérdéséről. A vita keretében felszólalnak dr. B. Ben-Jehuda, Jesajáhu Bernstejn, Jakob Halpern és dr. A. Rimmelt.

azonnal néhány élelmiszterrel megrakott amerikai hajót irányított Palesztinába. 1919-ben viszont, amikor Wilson elnök vizsgálóbizottsági tagnak nevezte ki és Lengyelországba küldte, hogy ott a zsidómészárlások okait tanulmányozza, — még mindig képtelen volt nemzeti törekvéseinket megérteni. Nevét másfél-millió görög visszatelepítésével örökítette meg, ami ma is a vérszegény nép-rövidség egyik legnagyobb tettének számít.

A fiatal Henry ugyanilyen abszolút asszimiláns szellemben nevelődött. Apja 9 éves korában vándorolt ki szüleiével Amerikába, s lassan, nehéz munkával küzdötte fel magát. Esti kurzusokon képezte magát ügyvédé, nappal kifutófiú, később biztosítási ügynök volt. Vagyont úgy szerzett, hogy az első nőzőtt volt, akik meglátták milyen irányban fog New-York városa fejlődni és összevásárolta az akkor értéktelen telkeket, melyek ára később az ezerszeresére emelkedett. A fiatal Henry dúsdagd volt, ezért még messzebb volt a szűkörságtól, mint selfmademan apja. Építész lett, majd a Cornell-universitáson, Texaszba küldték tudálni, ott vélelenl a mezőgazdasághoz kapott kedvet. Hazatérve a Cornell-universitáson a Cornell-egyetemen is a mezőgazdasághoz kapott kedvet. Hazatérve a Cornell-universitáson a Cornell-egyetemen is a mezőgazdasághoz kapott kedvet. Hazatérve a Cornell-universitáson a Cornell-egyetemen is a mezőgazdasághoz kapott kedvet.

A két fiatalember 1912-ben véletlenül ismerkedett össze. Megbarátkoztak, hisz a mezőgazdaságon kívül sok közös érdeklődés volt. Mindketten gazdagok voltak, mindketten az amerikai arisztokráciához tartoztak. A barátság már húsz éve tartott, amikor a szomszédot Franklin Delano Rooseveltnek hívták.

trációba, többek között Morgenthau is magával vitte Washingtonba, ahol 12 éven keresztül Amerika pénzügyminisztere volt. A „wallstreeti varázsló” — ahogy Morgenthau nevezték — valóságos csodákat vitt véghez. Megmentette Amerikát az inflációtól, kiskamatu köicsönök-ből kifizette az elmúlt nyolc év államadóságait, Amerika kezébe összpontosította a világ aranykészletének 60 százalékát, stabilizálta a dollárt, előteremtette a „New Deal” számára szükséges óriási összegeket, helyrebillentette az állammérleget. Ő volt Amerika történetében a második és máig utolsó zsidó miniszter és dicséretére legyen mondva — mindenütt becsületet, tiszteletet szerzett nevének.

Roosevelt halála után lemondott. Miután olyan magasra vitte, hogy feljebb már nem lehetett. Morgenthau keserű szájjal hagyta ott magas méltóságát. Zsidóváltat ugyanis nem felejtették el neki még a szabad Amerikában sem, amelynek pedig olyan sok, szinte felbecsülhetetlen szolgálatot tett. Az amerikai törvény eloirja ugyanis, hogy ha az elnök elhagyja Amerika területét, azonnal titokban helyettesítve neveznek ki, mert sosem lehet tudni mi történhetik: közlekedési baleset, vagy más egyéb. Helyetteséről kell azonnal gondoskodni, aki — s ezt szintén a törvény írja elő — a mindenkori pénzügyminiszter, Roosevelt Yaltába és Teheránba utazott a „Három Nagy” találkozója. Ma már tudjuk, hogy élete nem egyszer forgott veszélyben. Helyettesül mindenképpen Morgenthau kellett volna kinevezni. Ez a kinevezés természetesen csak névleges volt, mely csak az elnök esetleges halálakor lépett volna érvénybe. Az amerikai demokraták azonban még ezt sem akarták. Még csak az hiányzik, hogy az Egyesült Államoknak zsidó elnöke legyen! Ezért nagy titokban megváltoztatták a törvényt, — azóta nem a pénzügyminiszter az elnökhelyettes.

A nagy titoktartás ellenére is akadtak „jóakarók”, akik besúgták Morgenthau-nak a dolgot. Ez a kis és jellemző epizód megrendítette egész világfelfogását. Rájött arra, hogy a zsidó — zsidó marad, minélis, mindent, minden körülmények között. Így történt, hogy a világ zsidóságának legnagyobb megjegetésére Morgenthau hirtelen zsidó fórumon lépett fel. Pierre van Paassen „Elfelejtett szövetséges” című, az angolok által betiltott Palesztina-könyve felrúzza zsidó lelkiismeretét. Lowdermilk könyve ugyancsak mély benyomást tett rá. Csailádi viszonyai is közelebb hozták a zsidó probléma megértéséhez. Az egyik fia keresztény nőt vett el, a második fia félzsidót, a harmadik pedig cionista lett. Ezt az utat választotta később az apa. Természetes, hogy a cionista pénzügytérén vállalt vezető pozíciót, hisz nála mindkét előfeltétel adva volt: a pénz és a tekintély. Ő volt az, aki a két nagy pénzügytérési akciót az United Palestine Appeal-t és a Jointot egyesítette. Egységben az erő. 1946-ban 100 millió dollárt gyűjtött, 1947-ben ugyanezt a rekordösszeget akarták felhajtani, amire nem volt példa az amerikai zsidóság történetében. Morgenthau apja halála után három nappal megjelent az Atlantic Cityben megtartott konferencián. Addig nem nyugodott, amíg nem állapították meg a végsőt: — a 170 millió dollárt. 1948-ra 250 millió lett megállapítva. Így vált Amerika pénzügyminisztere a világzsidóság pénzügyminiszterévé, aki a napokban szánva-bánva kijelentette: mi nem tudtuk, hogy 16 olé lakik egy sátorban, nem tudtuk, hogy ilyen súlyos a helyzet. Ugy érzem, hogy az amerikai zsidóság nem adott eleget.

Morgenthau „megtérése” sok áldást fog még hozni a zsidóságra.

Jeruzsálemi magyarok figyelmébe!
Akar szép és jó cipőben járni?
Uj üzletembe szíveskedjék befáradni.
Tekintse meg legújabb modelljelmet.
„NAALAIM STERN”
BECHOV LUNC, volt Tennenbaum
Telefon: 2407.

Champion Talpvarrógéppel
MUNKÁT KERESÉK,
ahol a géphasználat fejében megtanulhatok dolgozni gépeken. Esetleg bérbeadnám.
JENYS A. NATANJA
BAMAT EFRALIM 121.

Elkészült a Negev öntözési terve

Cotton mérnök a Tennessee-völgy fejlesztésének egyik végrehajtója, aki mint ismeretes, három hónapra mint a kormány öntözési szakértője maradt az országban, elkészítette a Negev öntözésére vonatkozó tervét. A mérnököt olyan terv elkészítésével bízták meg, amely elfoglalhatja a Lowdermilk-terv helyét. Lowdermilk professzor tudvaleg a Jordán vizét akarta a Negevebe elvezetni. Minthogy azonban a Jordán vízének tulajdon-

jogáért Izrael Szíria és Transzjordánia között még folyik a versengés, Cotton a Járkon vízének felhasználásával oldja meg a kérdést. A Járkon vízmennyiségével a Negev északnyugati részét belterjes termelésre lehet alkalmassá tenni. A tervet, amelynek megvalósítása öt millió fontot igényel benyújtották Ben Gurjon miniszterelnöknek, aki szerint az összes eddig kidolgozott tervek közül ez a legelőrelőbb.

Felállítják az emberi jogok legfelsőbb biroságát

a faji megkülönböztetések ellen és a kisebbségek jogainak megvédésére

Lake Success (AFP). — Az Egyesült Nemzetek faji megkülönböztetés ellen és a kisebbségek jogainak megvédésére alakított albizottsága határozatot hozott, amely szerint az emberi jogok és a faji egyenlőség megvédésére a legfelsőbb biroságát, vagy egy állandó, politikai élettel távolálló szervezetet volna, természetesen megfelelő ellenőrző és ítélkező szervekkel.

Ugyanakkor az Egyesült Nemzeteknek a hontalanok védelmére alakult különleges bizottsága szerdán két határozatot fogadott el, melyek szerint minden menekültnek az Egyesült Nemzetek bármely tagállamában szabad joga van az igazságügyi hatóságokhoz fordulnia, ugyanolyan törvényes védelemben részesül, mint a menekült adó ország bármely állampolgára és nem sujthatják különleges adók sem.

Az albizottság javaslata szerint nemcsak az egyes kormányoknak volna joga ennél a legfelsőbb nemzetközi szervnél vizsgálatot kérni, ahogy azt néhány UNO-tagállam szeretné, hanem kisebb szervezetek, embercsoportok, vagy akár egyének is fel lennének hatalmazva arra, hogy a nemzetközi szervezethez forduljanak.

Emanuel Rabin, a különleges bizottság francia delegátusa azt javasolta, hogy a menekülteket ne lehessen arra kényszeríteni, hogy származási országuk elhagyják fogjanak. Jakob Robinson izraeli delegátus jogi megfontolásoknál fogva ellenezte a francia javaslatot és Leslie Chance kanadai kiküldött is ellene szólt fel.

Kedden Január 31-én, este 8 órákor

NAGY MAGYAR EST-et

rendez a

COMRADES CLUB

vezetősége Hayarkon u. 101

TEL-AVIVBAN ELOSZOR

VERI MARIA

A MAGYAR RÁDIO KÖZISMERT MAGYAR NÓTAENKESNŐJE

Szívét, lelkét meghódítja VERI MARIA és a TRIO VAGABOND

Teljes, nagy nemzetközi varietéműsor

Nem hiányozhat senki erről a felejthetetlen estélyről.
Asztalrendeléseket már máától kezdve elfogadjunk.

Amerika 330 ezer menekült bevándorlását engedélyezte 1951 június 30-ig

Washington, (STA). Az amerikai szenátus jogügyi bizottsága 10 szavazattal 3 ellenében jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, amely 1951 június 30-ig 330 ezer európai menekült bevándorlását engedélyez, azzal a feltétellel, hogy azokat szigorú előzetes el-

lenőrzésnek vessék alá. Ennek a számnak a keretében árváknak és annak az ötezer gyermeknek a bevándorlását is engedélyezik, akiket amerikai katonai és polgári alkalmazottak vettek gondozásukba Európában.

Decemberben tartják meg a cionista világkongresszust Jeruzsálemben

Az angolszász államokba helyezik át a chalucmozgalom súlypontját és megreformálják a kiképzést

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától): A Szochnut vezetősége csütörtöki ülésén egyhangúlag elhatározta, hogy a legközelebbi cionista kongresszust ez év decemberében Jeruzsálemben tartják meg. Minthogy a kongresszus épülete már októberben elkészült, az izraeli delegátusok a kongresszusnak októberben való megtartását javasolták. Az amerikai delegátusok azonban kifogásolták ezt az időpontot mert számukra október semmiképpen sem felel meg, ezért véglegesen 1950 decemberében állapodtak meg. A Szochnut döntését a cionista szervezet végrehajtóbizottságának kell még jóváhagynia. Szerdán este 9 órákor tartotta a kormány és a Szochnut vezetőségének harmadik együttes ülését. Az ülésen alija-, klita- telepítés- és költségvetési problémákat tárgyaltak. Az ülésen tisztázták a Szochnut és a kormány kapcsolatainak kérdését is. Az ülés éjféli után ért véget. Az előző ülésen megválasztott vegyesbizottságot felhatalmazták, hogy letárgyalja az együttes üléseken felmerült összes problémákat. A Szochnut vezetőségének csütörtöki ülésén E. Dobkin referált a chalucmozgalom

helyzetéről. A kelet-európai országokban — mondotta Dobkin — a valóságban megbénított mindennemű cionista tevékenységet, ami a chalucmozgalom felszámolását vonta maga után. A chalucmozgalomnak ezért az angolszász országokba kell áthelyeznie súlypontját. A változott helyzet — más feltételeket követel. Ahhoz, hogy a chalucmozgalom valóban sikereket érjen el, az angolszász országok zsidó ifjúságának az alábbi reformokra van szükség: 1. A hácsárázók életmódját fel kell emelni. 2. A kiképzés idejét 6-9 hónapra kell csökkenteni. 3. Törekedni kell arra, hogy minél fiatalabb koru ifjúság — lehetőleg 18 év körül ifjak — kerüljenek a hácsárákra. 4. A chaluc mozgalomnak alkalmazkodnia kell az angol-szász ország ifjúságának természetes orientációjához. 5. A Hácsárának szervezését kell, hogy képezze az ipari kiképzés. Az ülésen javaslat hangzott el a kilita-appartusnak az olék származási országa szerinti való felosztására. Ugyisint letárgyalták az amerikai zsidó ifjúsági klubok kérdését is.

NARANCS

MAGYARORSZAGBA és minden európai országba

PASZKA minden országba

TRANSORIENT

ASHER JACOB & CO.

TEL AVIV: Har Sinai-u. 2., a nagytemplomnál.

JAFFA: Stark optikus, King George 15. a postával szemben.

HAIFA: Transorient, Hanamal-u. 35 és Better Leó, Herzl-u. 53.

JERUZSALEM: Rosenfeld, Bét Cohen. — Eggeddel szemben.

RÁDIO

PÉNTEK:

6.30: Műh. 6.35: torna. 6.45: szórakoztató zene. 7: hírek, élelmészeti hírek. 7.15: hanglemezek. 8: keleti zene. 10: Cháná Zám'r szopránénekessz. hangverseny. 10.30: fuvós zenekari hangverseny. 11: balettel. 11.45: Bng Crosby-lemezek. 12: Schubert 5. számú szimfóniája. 12.30 kedvenc hanglemezek a kórházak és üdülőtelepek műsorában. 13: a Kol Jiszráél katonai zenerovata. 13.30: hírek. 13.45: Ora Toren zongoraművész. bemutatkozó hangverseny a rádióban. 14: angol hírek. 15: francia hírek. 15.15: Kabbátát Sábát (szombat fogadásának műsora) Dávid Reznik cházán-dalival. 16: szórakoztató zene. 16.30: klasszikus zenei kivánságműsor. 18: hírek. 18.30: kamarazene a Kol Jerusolajmban (Mozart: 7. számú tercettje zongorára klárinétra és mélyhegedűre) 18.30: a Kol Jiszráél ifjúsági adása. 19: Haendel: 12. számú Concerto grossoja Adol Busch és kamarazenekarának előadásában. 19.45: héber melodák. 20: a Kol Jiszráél katonai adása. 20.20: felolvasások a Tenachból. 20.30: hírek és hírmagyarázat. 21: szavalkóverseny. 21.15: Mozart-műsor (A képelet-bell kertészlány c. nyitány, Ária a „Pásztorok királyából” M. Angellal szopránénekessz. és Jean Pasquello hegedűművész előadásában; Recitativ és Ária Italo Taccho, basszus, előadásában; Concertina és rondo fa-fuvós hangszerekre és zenekarra; Recitativ és Ária Italo Taccho előadásában; Zeuzsanna Áriája és recitativja a Figaro házasságából, Martha Angell előadásában; 38. sz. prágai szimfónia) 22.15: Jiddisnyelvű adás a galut részére. 22.30: angol hírek. 22.45: népdalok. 23: hírosszefoglalás. 23.05: népdalok.

SZOMBAT:

8: Adon olám és hanglemezek. 8.15: hírek. 8.30: hanglemezek. 9: reggeli hangverseny (Bach: 5. számú Brandenburgi hangverseny és 189 sz. kantáté; Debussy: Ünnepi és hétköznapi táncok; Alban Berg: Részletek a Vuczek-ből) 10: zenei találkozóverseny. 10.30: könnyű zene. 11: délelőtti hangverseny (Mendelssohn: Szentivánéj álom nyitánya, Vauxtemps; 5. számú Á-dur hangverseny hegedűre és zenekarra Jasa Helfets hegedűjátékával; Saint Saens: 3. számú szimfóniája Charles Minch vezénnyel) 12: a Kol Jiszráél katonai kabaréműsora. 12.30: Ruth Schapira kivánságműsora. 13: irodalmi előadás és könyvismertetés. 13.30: hírek. 13.45: az ország dalából. 14.15: tánclemezek az arab műsor keretében. 15: francia hírek. 16: a párisi Opera Comique műsorából. 17: a modern zene Jeruzsálemi központjának műsora (Luigi Dellapiccola: A fogoly c. egyfelvonásos és előjátékos operája) 18: hírek és Hámavül. 18.15: művészeti rovat. 18.30: szombati hangverseny (Palestrina: Motta; Stradella: Ária; Beniamino Gigli előadásában; Haydn: Motta). 19: Ormány Jenő philadelphiai vándorzenekarának tánczeneje. 20: a Kol Jiszráél katonai adása. 20.30: hírek. 20.40: sport hírek. 21: Melavé mállka műsor cházán-dalokkal. 21.30: tánclemezek a Kol Jerusolajmban. 21.30: Csajkovszky: Egy nagy művés emlékére c. tercettje Ella Goldstein (zongora). Jozsef Kaminszky (hegedű) és Abraham Katz (cselló) előadásában. Jézvettlós a tel-avivi muzeumból. 22.15: Jiddisnyelvű adás a galut részére. 22.30: angol hírek. 22.43: tánclemezek. 23: hírosszefoglalás. 23.05: tánclemezek

A budapesti „ATOMNEON” dolgozik.

A LEGMODERNEBB VILÁGÍTÁS FLUORESCENT és NEON REKLAM

Arak és terek díjtalanul. Az egész ország területére szállítunk.

MULLER IVÁN JERUZSALEM, Zichron Joseph P.Q.B. 493

Egy nagy orosz-zsidó életutja

A forradalomtól — Palesztina villamosításáig

— Pinchász Ruttenberg halálának 10-ik évfordulójára —

Írta: MICHAILOVITS SÁNDOR

Ruttenberg családi nevéből főnév lett Izraelben. Ruttenberg, nálunk a villamoserő és a világitás szinonimája. „Palesztinai Villamos Társaság r. t.” csak hivatalos formában szerepel. A nép száján mint Ruttenberg művek ismeretes. Nem mondják, hogy „megyek a villamos-társasághoz” számlát fizetni, hanem azt mondják: megyek Ruttenberghez.

Hogy mennyire jelképezi a Ruttenberg név a világitást, azt egyszer egy hároméves gyerektől tudtam meg. A gyerek véletlenül az én kisfiam. De ez nem változtat a tényeken.

Hosszúnap este Kol Nidréhoz templomba vittem a gyereket. Mikor a templomból kijöttünk, már csillagos este volt. A gyerek akkor látta először a holdat és a csillagokat.

Rámutatok az égre a csillagok irányába és megkérdem tőle:

— Tudod e. mik ezek?
— Igen. Ezek az Isten lámpásai.
Azután rámutatok a holdra és megkérdem:
— Hát az a nagy világitótest mi-csoda?

— Az a jó Isten Ruttenbergje, — mondja a gyerek a világ legtermészetesebb hangján. A kis szábre el sem képzelheti, hogy nem Ruttenberg szolgáltatja a világitást a mennyi hatalmaknak.

Ruttenberg Pinchász híres ember volt még mielőtt életrehívta volna a villamos erőműveket Palesztinában. Ő volt az 1905-ös orosz forradalom lelke és megszervezője. A forradalmártársaságban és a világmegváltó eszmékben való csalódása hozta őt vissza népéhez és élete végéig a zsidó népért és az ország fejlődéséért küzdött.

Ruttenberg 1879-ben született egy ukrán városkában. Apja vallásos szellemben nevelte gyermekét és a chéderbe járatta, ahogy abban az időben szokásos volt. Világi nevelést is kapott Ruttenberg és a zsidó iskolával párhuzamosan a realgimnáziumba járt. Mint jeles tanuló, a numerus clausus ellenére felvették a pétervári technológiára, ahol később kitüntetéssel mérnöké avatták. Az orosz-japán háború idején zsidó léteére előkelő állást kapott a híres pétervári Putilov fegyvergyárban, ahol a cári hadsereg különböző fegyverei készültek.

Már műegyetemi hallgató korában a forradalmi szocialisták csoportjához tartozott és tevékeny részt vett az orosz nép felszabadulási törekvéseiben. Akkor nem gondolt még saját népének sorsára. Mint a többi zsidó forradalmár, úgy vélte, hogy a világmegváltás meghozza majd a zsidó nép boldogságát is.

Ruttenberg életrajza hiányos volna, ha kihagynánk Gapon pápa szerepét Ruttenberg életében. Amint nem lehet megemlékezni rabbi Löw prágai rabbi-ról anélkül, hogy a Gólemet ne említsük, úgy nem lehet Ruttenberg életpályáját megrajzolni a Gapon-nal kapcsolatos fejezet kihagyásával.

Ezért egész röviden, táviratstílusban átfutunk Ruttenberg életének ezen a viharos szakaszán, amely egyben az első világháború előtti orosz forradalom történetének érdekfeszítő fejezete is.

Abban az időben nagy közkeletűségnek örvendett a szegény orosz néprétegek között egy Georgi Gapon nevű pravoszláv pap.

Gapon már papnövendék korában hirdette, hogy „nem vallási formák képezik a hit lényegét, hanem az emberi erkölcs és a felebaráti szeretet.” Ilyen „szabadgondolkodással” nem váltotta ki Gapon tanárai jóindulatát és a poltavai papi szeminárium elvégzése után, mikor az egyetemre akart beiratkozni, tanárai bosszúból olyan követeléseket írtak be magaviseletből a bizonyítványába, hogy ezzel örökre bezárták előtte az egyetem kapuit.

Gaponnak nem maradt más hátra, mint elfogadni a poltavai temető kápolnájának papi állását. A szószerű oroszen orozta Isten szolgálatát, akiket követésnek a hitből. Gapon az uralkodó osztályt sem kímélte ünnepi szónoklatában és ez erősen növelte népszerűségét a szegény hívők körében.

Családi okokból Gapon elhagyta Poltavát és Pétervárra költözött. Ott, a kikötő közelében sikerült egy kis parókiát kapnia. A munkásnegyedben megismerkedett a dolgozó nép gyermekeivel és hatásos prédikációi a hívők ezreit vonzották a templomba. A templom szűknek bizonyult a nagy tömeg beegadására, mégis ezrével jöttek el a hívők, hogy legalább messziről láthassák a szentéletű, égőszemű, aszkéta lelkipászort, aki nem fogad el külön díjazást a hívőktől a vallási funkciókért.

Gapon karitatív intézményeket létesít és kooperatívokat szervez a munkanélküli dolgozók számára. A vallásos anyacárnő is érdeklődni kezdett a népszerű lelkipásztor iránt, de Gapon fogadására nem került sor, mert közben a pap a forradalmi örvénybe sodródott.

Gapon nem elégedett meg a szószékkel, hanem szorgalmasan járta a gyárüzemeket és buzdította a hívőket a „vasmunkások szövetségének” megszervezésére. A vallásos orosz munkásoknak Gapon szava isteni kinyilatkoztatás volt s ezrével követték a lelkipásztorok által kijelölt utat. Gapon tevékenységének nem volt forradalmi színezete és Zubatov generális, a cári rendőrség főnöke jó szemmel nézte Gapon működését, mint a forradalmi szervezkedés elensúlyozását.

Gapon körül nagy tömegek csoportosultak és a forradalmi pártok aggodalommal nézték működését. Végül is, mikor látták, hogy népszerűsége folyton növekszik, pártjukhoz akarták vonzani és ezt a feladatot Ruttenbergre bízta.

Ruttenberg, mint a legnagyobb vasgyár mérnöke, könnyen talált érintkezést Gaponhoz. Segített neki szervezkedési munkájában és 1904-ben már 20 ezer tagja van a szervezetnek. A Gapon-Ruttenberg szövetség szerencsésnek bizonyult; össetalálkozott a szavak művésze és a tettek embere.

A súlyos munkáselnövény melegágya volt a forradalmi eszmék megfogalmazásának és 1905 január 9-ikén megszervezték a fegyvergyári munkások sztrájkját, amelyhez a többi gyárak munkásai is csatlakoztak.

Gapon hevitette a népharagot és arra buzdította az elkeseredett munkásságot, hogy vonuljon a cári palotához és adja át a cárnak az emlékiratot, amelyet 30 ezer munkás írt alá.

Ruttenberg szervezte meg a felvonulási és visszavonulási tervet. Gaponnak eszébe sem jutott, hogy fegyveres ellenállással találkozhatnak. De Ruttenberg, a mérnök előre számított a lehetőségre és Pétervár térképén kijelölte az utcákat, amelyeken felvonulnak és lefektette, hogyan meneküljenek az esetleges fegyvertűz elől.

A megállapított napon, január 9-ikén kihozták a templomokból a szentképeket és a Mária-zászlókat, így indult meg menet Gaponnal és Ruttenberggel az élén. A cári katonák éles fegyverrel várták a tömeget és szétosztásra szólították fel őket.

— Nem vonulunk vissza, bármilyen erőszakos! — ordította Gapon orkaszakadtából és a tömeg, mint a templomban, korusban ismételte meg szavait.

Erre a katonai parancsnok tüzet ve-

nyelt és a pétervári havat vörösré festette a kiontott munkásvér. A tömeg eszeveszetten menekült. Ruttenberg, aki Gapon mellett vonult, midőn a katonák sortűzet adtak, földhőzvágtá magát és magával rántotta Gapon. Így mentette meg az életét.

Ruttenberg néhány napig barátainál bujtatta a forradalmár papot, aztán külföldre szökött. Ruttenberg az oroszországi elfogta és csak az októberi amnesztia után szabadult ki a börtönből. Külföldre utazott, ahol legnagyobb meglepetésére azt látta, hogy a puritán pápa a mozgalom pénzét nőkre költi, könyvelő és dorbézoló életet folytat, ráadásul vezérnek képzei magát, nyilatkozatokat ad közre, anélkül, hogy tisztában volna a párt ideológiájával.

Ruttenberg érezte, hogy Gapon kicsűszott befolyása alól és mint rabbi Löwnél történt, a Gólem itt is fellazadt és saját külön útján járt.

Gapon nem bírta sokáig a svájci emigrációt és visszatért Oroszországba. Később Ruttenberg is Oroszországba ment és ott találta Gapon, a mint folytatja teköző életét. Hogy költséges passzióit kielégíthesse, a rendőrség hálójába került. Sőt, Ruttenberg is megpróbálta rábírní, hogy a rendőrség szolgálatába szegődjék 100 ezer rubel etetésben.

Ruttenberg undorral hallgatta végig a megalázó ajánlatot, de látszólag belement az ügybe, közben pedig mindenről értesítette a pártközpont vezetését, amelynek élén Azeff állt. Azeffről is kiderült később, hogy kétszínű játékot folytat. Ő vezette a forradalmi mozgalmat és ugyanakkor készpénzért kiszolgált a cári titkosrendőrséget és nem egy elvtársát juttatta börtönbe és bitófára.

Azeff, miután meghallgatta Ruttenberg jelentését, halálos ítéletet hozott Gaponra és ennek végrehajtását Ruttenbergre bízta. A határozat szerint egyon kell löni Gapon, amikor a rendőrfőnök társaságában az egyik előkelő vendégében tárgyal. Ruttenberg nem tartotta célszerűnek a merényletet ezt a formáját, mire Azeff beleegyezett abba, hogy egyelőre Gapon tegyék ártalmatlanná.

Ruttenberg Gapon egy elhagyott villába invitálta, hogy ott folytassák az árulás megbeszélését. A villában lejátszódtott drámai jelenetről Ruttenberg így számol be:

„Mikor a villába értünk, a szomszéd szobában a munkásnégyes három tagja már várt bennünket titokban. A tárgyalások megkezdődtek és amit a munkások az ajtó tulsó oldaláról hallottak, felülmúlta elképzelésüket. Türelmetlenül vártak a jelre, hogy előbujjanak rejtekhelyükről. Mikor Gapon azt kívánta, hogy küldjétek az árulót, el a párt titkos fegyverraktárát, már nem bírtam tovább hallgatni. Megadtam a jelt. A munkások egyszerre kinyitották az ajtót, rárohantak Gaponra és fojtogatni kezdték.

Dr. H. Feraru nőgyógyász,
a női betegségek specialista, születés Bukarestből, a Reines u. 5. szám alól átköltözött
TEL AVIV,
BOULEVARD TARZAT B. 11 AIA,
a Habimával szemben és 9-11, valamint 4-7 között fogad. — Tel.: 5886.

Gapon az első pillanatban borzasztóan meglepődött és ordítani kezdett: Martin (ez volt Ruttenberg árneve a földalatti mozgalomban) segíts! De amikor a támadók között meglátott egy ismerős munkást a forradalmi bizottságból, tudta, hogy el van veszve. Becipelték a szomszéd szobába.

— Elvtársak, hagyjatok! — könyörgött Gapon.
— Nem vagyunk az elvtársaid, aljas áruló!

A munkások az előre elkészített kötéllal megkötözték kezét-lábát. Gapon utolsó erejével viaskodott velük — de hiába.

Ruttenberg nem bírta végignézni a most következő jelenetet és erről a következőkben számol be:

Kimentem a szobából a zárt terraszra, és hallottam könyörgését:
— Mindent az eszméért tettem!
— Ismerjük a te eszmédet, áruló!

— Minden világos — mondta a munkásnégyes egyik tagja. — Gapon elárulta a pártot, mint rendőri provokátor, besúgta elvtársait, elherdálta a munkások pénzét és megbecstelenítette az 1905-ös forradalom hőseinek emlékét. Halál reá.

Az ítélet kihirdetése után megadták Gaponnak az utolsó szót. Kegyelmet kért a multjára való tekintettel.
— Elillant a mult és nincs többé. Odadobtam készpénzért aljas rendőrspiclik piszkos lábait! — válaszolt neki az egyik munkás.

Gapon 1906 március 28-ikán este 7 órakor felakasztották, — fejezi be Ruttenberg elbeszélését egy törvényszéki orvos szűkszavúságával.

— En nem voltam jelen az akasztás pillanatában. Felmentem a szobába és csak akkor tértem vissza, amikor a halál beállt tudtomra adták. Ott láttam lógva egy szegen, kötéllel a nyakán. Ott hagyták tovább is lógni, csak kezéről és lábáról oldották le a kötelet.

— Gyakran látom őt álomban... En mentettem meg életét január 9-ikén és most itt lóg előttem.

Ruttenberg öt szóval fejezte be a forradalmi dráma utolsó fejezetét: „Mindnyájan eltávoztak. A villát lecsukták.”

(Befejező közlemény — jövőheti számunkban)

Butorvásárlók figyelmebe!
Komplett mahagoni, vagy dió, 4 ajtós szobaberendezés, elsőosztályú minőségben. saját műhelyünkben készültek IL 156.— Szalombutorok, fotellek és paradicságyak nagy választékban.
MERKAZ HAREHITIM
JAFFA. BUSTRUS 322. — Ottoman-Bank mellett

Tel-avivi gyár vállalat keres
fiatal, önálló géplakatost — gépkezelés céljából. Kedvező feltételek.
Kilátás előmenetelre. — Kézírásos ajánlatokat a következő címre kerünk: Tel-Aviv, Tevát Doar 153.

M. STUDNIA
famegmunkáló mechanikai gyártelep
TEL-AVIV, SALAMEH-UTCA
(Jaffa irányában)

Átköltözünk
UJJAEPITES UTAN REGI UZLETUNKBE, az
Orosz házba (Russian Bldg.)
Kiárusítunk egyes párokat
a végső határig leszállított árakon.
TUCKY most még Clon-mozi házban, Jeruzsálem

Haifai siratófal

A haifai HOH címét két emberfajta ismeri: 1 aki már kapott tőlük valamit és 2. akj még kapni akar...

Azok, akik már kaptak valamit, többnyire eltűnnek a láthatárról, de hiányukat nem lehet megérezni, mert amíg a haifai kikötő lesz az ország kapuja, addig itt mindig lesz új olé. S az új olének segítségére van szüksége. Lakás, pénz kell neki, munka, vagy héber-lecke, néha csak egy-két jó szó, esetleg jogi tanács. — de valami mindig kell.

De hol kaphatja meg mindezt, míg nem ismeri az ország nyelvét, míg „idegen”?

Ott, ahol ugyanazt a nyelvet beszélik, ahol ugyanúgy gondolkodnak, mint ő. Cseh a cseheknel, román a románoknál és magyar a HOH-ban.

Haifán vasárnap és szerdán van fogadónap a Hítachdüt Olej Hungáriánál.

Idősebb úr ládával a nyakában, az első vendég. Cigaretta árul. Kölesönt szeretne, mert szakmája van és önállósítaná magát. Dolgozni akar, műhelyben, mert a sok járás-menus fárasztja már.

— Jótálló kell, — kapja meg a felvilágosítást és már adja is át a helyét egy asszonynak. Varrónó. Mindenütt próbálkozott, de semmi nem megy.

— Dehát mihez ért mégis a varráson kívül?

— Mihez nem? Az ember elkezdte az iskolával, azután jön az iroda. A zsidó-törvény jóvoltából még politúrozni is megtanultam, — mondja mosolyogva.

— Mondja még egyszer! — csap le az asztal túldoldalán ülő férfi. — Politúrozni!

— Igen, politúrozni is megtanultam. Scheer dr. a feljegyzései között kutat.

— Itt ez a cím, — mondja és máris ír.

— A közelben van a műhely, alig két-száz méterre innen, azonnal menjen oda, keresse Kolb urat és mondja meg, hogy mi küldték. Ha gyorsan megy, még vissza is jöhet a válaszal, hogy mi van magával.

Kopaszodó, mosolygós férfi. Ezt az arcot már láttuk valahol.

— Berger, — mutatkozik be.

— Berger... Berger... Várjunk csak!... Nyár. Az Uj Kelet szerkesztője még a Solomon-utcában volt. Egyszer feljött egy ember. Mosolygós, kopaszodó férfi, Berger-Ben Cionnak mondta magát. Ciprusi irodalmi multjára hivatkozva, dolgozni akart a lapnál. Egy sort sem írt. Később „Revü” címen sajtóterméket adott ki, azután...

... és most itt ül a haifai HOH íróasztala előtt és munkát akar, — mint politúrozó.

De ne tessék azt hinni, hogy ő egy akármilyen politúrozó.

— Ugyan kérem. Például a „kávuát” nem vállalom, csak „káblánutban”. Mert kérem politúrozó, az kérem sok van, de egy Berger — és a kezével mutatja, hogy a Berger az milyen egy politúrozó.

— Az egyetlen politúrozó címet öt percel ezelőtt adtam oda, — sajnálkozik Scheer dr. — Talán majd a legközelebb.

Fiatal nő. Az ura üveges. Hosszabb ideje, hogy már egyikük sem dolgozik. Kap egy címet. Reménykedve megy el.

— Talán...

Idős bácsi. Tíz hónapig dolgozott az egyik Bét-olimbán, mint raktárnok. Elküldték. Vendéglője volt Kolozsvárott, megpróbálta, mint szakács. Tanfolyamra küldték. Ott nem vették fel. „Mert magyar vagyok” — mondja.

— Nézzék meg, ilyen volt az ízetem, — szedi elő a fényképeit — de ez már mind nem fontos. Dolgoznom kell valamit. — Bármit. Hisz ennünk kell. A feleségem varrónó, de ő is munka nélkül. Pedig öreg embernek is kell ennie...

Ajánlanak neki „valami ügynöki állást”, de fedezet kéne hozzá.

— Nincs nekem pénzem, uraim. Pénzem nincs, mert eddig is élni kellett. S az ékszerek... — legyint.

Kócos, szökésbarna, tizenhétéves fiú. Az arcán elkapart pattanás, miközben beszél, állandóan piszkálja.

— Haza akarok menni! — mondja.

— Hova haza? — kérdik tőle.

— Hát Magyarországra.

— Mióta van itt?

— Nyolc hónapja.

— És mit csinált eddig?

Néhány hónapot kibucban töltött, de kijött. Hogy miért? Hát mert csalódott a kollektívában.

— Otthon egy kissé másképp mondták

a dolgot, mint ahogy a valóságban van. — fejezi ki magát, minden szavára retentően ügyelve. Szeme ide-oda rebben, keze az arca és a zsebe között vándorol. Zavarában egyik lábáról a másikra áll. Hasa olyat kordul, hogy mindenki, a szobában meghallja.

— Evett ma már valamit?

— Semmit, és tegnap sem, — teszi még hozzá.

— Hol lakik?

— Nincs lakásom.

— Dehát hol aludt az éjjel?

— A rendőrségen.

Harmadszor akart megszökni, de mindig „lekapták”.

Fiatal, erős fiú. A koszos, piros pullover, amely elfedi az ingét, a szakadt nadrág valószínűleg rég nem került le róla.

— „Csak közösségbe ne!” — hajtogatja.

— Kibucba küldjem magát?

— Ne.

— De olyan helyre küldenék, ahol csupa magyar van.

— Nem!

— Mosavba?

— Nem!

— De ember! Mit akar hát végre!

Szakmája, lakása nincs, — veszi el a türelmét, aki foglalkozik vele.

— Hajlandó lenne bevonulni? — kérdi tőle valaki, — ott lenne lakása, ruhát, ételt kap, szakmát tanulhat — embert faragnának magából.

— Ha ez alatt a nyolc hónap alatt

egyetlen jó napom is lett volna, akkor azt mondanám, hogy igen, de így? — széttárja a kezét.

Kiküldik egy percre. Telefonálás. Megpróbálnak valamit.

Micsapkas fiatalember halk jóestétje kelt feltűnést. Másodszor azzal ejti ámulatba a jelenlévőket, hogy nem kér semmit. Néhány nappal ezelőtt érkezett az Atzmauttal és érdeklődni szeretne, milyen jövő vár rá. Ő ugyanis kőműves-ségéd.

A meghökken arcokat látva, ijedten mondja: — Még nem mester, kérem, csak két éves segéd!

— De ember, hisz maga egy csodalény! Egy tudós, dúsgazdag! — egy szakember! — mondják neki minden oldalról.

A fiatalember meg van zavarodva. Nem érti a dolgot. Magyaráz. Hozott magával Bécsből „spachtlit, simitót — ez sajnos, csak amolyan bécsi munka, nem az a valódi... — egy függőt, víz-szintmérőt... — félbeszakítja: Vákolni tud?

— Hát hogyan tudnék, kérem!

—Hát akkor tanulja meg ezt a szót: TA-JACH! S ha majd elmegy a liskába (az egy olyan hely, ahol sorbaállnak) és ott hallja ezt a szót, akkor tudja, hogy magát keresik. Ne felejtse el! TA-JACH!

Felszerelik még néhány címmel, hállalkodik, azután megy.

Az első, aki biztos, hogy talpra fog állni.

Zsidó kőműves-ségéd.

Mert ilyen is van.

niagara vizesést. A Mester üzletszerűen megédes mosollyal perdült ki a pódiumról. Utána pedig disz-zongoristánk, Pnina Salzman — valóban nagyon szépen — még néhány számot játszott. — A kilkiáltónak azonban már nem volt alkalma a vételárat is közölni a nagy érdemével. De minden bizonnyal akad majd egy lelkes műbarát, aki a vén zenegébet, művészi kivitelű nyeregzetével s csillogó pedál-kengyelével egyetemben megszerzi szalonja számára. S ezzel a prózai kereskedelmi aktussal zenetörténelmünk egyik izgalmas fejezete fog lezárulni.

De a mintegy ezer-főnyi báméskodó, mely az Ohel Sémiben az óriási hívőre összecsiszított s utána kisse szégyenkezve sompolygott ki a tereből, vigasztalta magát: seba, igaz, hogy bedüitünk a reklámnak, de megérte, mert amerikusok lettünk ime mi is, szerény telavivak.

S most mindannyian izgatottan várhatjuk, mikor jelenkezik egy új hangszer-kereskedő, akinek sikerül Jericho romjai közül kiasnia a valóban falrengető harsonát.

ELLA GOLDSTEIN

Amerikai nagyszerű hangverseny körújáról visszatérve kitűnő fiatal zongoraművészünk a múlt héten adta az Ohel Sémiben első önálló koncertjét. Egy szempontból talán rekordot javított, amennyiben már házassága negyedik napján szakította félbe mézesheletét első nagy szerelme, a zongora kedvéért. Mellesleg, ha a másodikikat is oly rendkívüli gyöngédséggel kezeli, mint ezt, úgy boldog házasságot jósolhatunk a művésznek. Gyönyörűen peregnék a hangok újjai alatt, asszonyos légysággal és bensőséggel szól a zongora, mellyel szinte szervesen összeolvadni látszik. Komoly fejlődést mutat minden tekintetben. Brahms hatalmas Händel-változataiban elképzelése is színes és mozgalmas volt. De sajnos, a fejtől a kezéig mily hosszú út is vezet! Mert míg a tüneményes ügyességű ujjak a következő számban, Schumann „Karnevál”-jában mindent kihoztak a hangszerből, a fantázia megbokrosodni látszott és igen szeszélyes bakugrásokat végzett. Igaz, egy Karneválon nem csak szabad, de illik is kisse szertelennek lenni. De Ella Goldstein ott is kőgyagossá tette a jelmezes mulatság résztvevőit, hol nem kellett volna. S ebből kisebb-nagyobb zürzavarok keletkeztek.

Sokkal jobban érezte meg azonban Mahler-Kalkstein-nak neki ajánlott „Preludium és fuga” című zenekölői tanulmányát a serdültebb ifjúság részére. Remekül játszotta a végén Sergej Prokofieff 7-ik szonátáját. Szerzője hosszú évekig élt Párisban, mielőtt orosz hazájába visszatért volna és a megtért bányoka szelidségével kötelességszerűen ő is a gép-imádók szeptájába állott be ezzel a — zseniális — művével, melyet 1942-ben írt. Az utolsó tételben elemi erővel érezük a gyári gépek egyhangú dübörgését, a lendítőkerekek féltelmetes zúgását. — Egy remek zongoristát hallottunk. Művészi látóköre még nem nagyon tág. De talán idővel ez is magasabb fokra emelkedik majd.

IDA HÁNDEL

Kiváló vendég-hegedűsnök második önálló hangversenyén az Ohel Sémiben az elmúlt szombatn még jobban kidomborodtak művészi értékei. Bach „Chaconne”-ját már szímtalan hegedűstől hallottuk ezidén is. De Ida Händel kezében — mily elkopott szólam — sir a hegedű. El is feledjük a mű rendkívüli nehézségeit, a kettősfogások és tört akkordok gát-akadályait. Mert él és szenved ez a zene, vívódások és küzdelmek hullámai csapnak fel benne Ida Händel előadásában. — Érdekes újdonságként adta elő a nagy román hegedűs, reneszansz és karmester, George Enesco 3-ik hegedű-zongora-sonátáját. Ismerünk néhány román népzenei feldolgozást e mestertől, melyek inkább színes potpurrik. De ez a mű, különösen az első két tétel, valóban földszagot áraszt magából. Nem diszmentés paraszt-statiszták vonulnak fel előttünk, hanem a havasok szegény dudása és tilinkósa fűjja bánatos, keserves nótáját benne. — Brahms 17-ik magyar tánca annál inkább ünnepies mezbe van bujtatva. A nagy mester gyakran járt Budapesten, de aligha hallhatott más „nép-zenét” mint egy-egy budai kiskocsmá cigány-bandáját. — Ida Händel remekül játszott. Michael Taube kísérte zongorán.

Pataki László

Idény kiárusítás!
Pinati
JERUZSALEM, BEN JEHUDA U. 8.
JERUZSALEM LEGJOBBAN BERENDEZETT ÜZLETE FINOM BÓRÁRUBAN

ZENEÉLET

A SIENAI HIÉNA

Ha véletlenül már földalatti vasút köté össze Tel Aviv egyes részét, vagy ha felhőkarcolók büszkélkednének a Sderot Nordaun, nem bizonyíthatnák élénkebben, mint egy most bemutatott zongora, hogy ime világörös lettünk már mi is. Utóbbi s nem a technika fejlődése tette városunkat amerikai metropolissá. A rangemlést egy szemfüles zongorahangolónak köszönhetjük. S mivel ő maga már évek óta veri dobra a beigért szenzációt, nevezzük nevén Avner Carmi mestert. Ő ásta ugyanis ki az ismeretlenség homályából s a rámozgalt betonrétegből a sienai csodaállatot. Számos ujságcikket írt már róla, még a Davar Lőjilladim c. gyermekújságba s a katonák „Bömachane” c. lapjába is, legutóbb egy könyvet is kilátásba helyezett és végül a fejedelmi hangszert a múlt héten az Ohel Sém termében közönséges polgári egyéneknek is hozzáférhetővé tette óriási diszhangverseny keretében. De milyen díszes is volt a bemutató! Szerepelt benne minden, ami jó és szép: mozi, rádió, gramofon, előadás, hangverseny. Soha nem látott szenzáció Tel Avivban!

A csuda-állat, azaz disz-zongora története Ezeregy éjszaka izgalmas, buja színeibe öltöztetve és az élelmes zene-kupec fantáziájával léggömbnyl méretekre felpumpázva került nyilvánosságra. Elsőrendű amerikai reklám-blöff, megérdemli, hogy én is elmondjam hőse rövidre fogott életrajzát.

II. Viktor Emánuel, Olaszország dicséletesen véget ért uralkodója házasságának 50-ik évfordulójára Siena város hűséges polgáraitól egykori hercegeknek díszes kivitelű zongoráját kapta ajándékba. Gyönyörű barokk-fafaragványok díszítik minden részét. Egyik dombormű gyermekek szüreti mulatságát ábrázolja, mérges ábrázatú sárkányfejek is díszelnek rajta, azonkívül szelid nézésű híres zeneszerzők portréja. — Mielőtt Rommel generális egyiptomi hadjáratát a szövetségesek ellen megkezdte, egy olasz kastélyban lakott, melyet Mussolini bocsátott rendelkezésére. Ott állott a sienai zongora is. A generális a nagy német nemzet régi hagyományaihoz híven egyszerűen elorozta, azaz „emlék”-ként megtartotta magának. De hogy ne legyen oly feltűnő a dolog, mielőtt ha-

jóra rakatta volna, hogy afrikai főhadiszállására szállíttassa, elsőrendű szakemberekkel begipszeltette, úgy hogy a zongora mint egy faragatlan kőtömb nézett ki. Mikor sürgősen el kellett hagynia El Alajment, a hangszert beásatta a földre és ott akadták rá az előrenyomuló angol csapatok. Nem sokat törődtek vele, de a nagy angol nemzet hagyományos műkincs-szeretettel a többi hadiszakmákkal együtt ezt is átszállították a palesztinai Ramléba. Ott feküdt egy fészkerben, míg egy őrmester el nem kőtyavélté potom 90 piastzerért. Kisebb kalandok után végül is Carmi mesterünk birtokába került. Ő is csak véletlenül „köszönheti”, hogy felfedezte műértékét, amennyiben egy lehullott cementdarabka alatt megpillantotta a hercegi koronát. Azonnal érezte, hogy ittött az ő nagy órája. Hűrajzásban megedzett idegei bizseregni kezdtek és szivbillentyűi még hevesebben kalimpáltak, mint akár „pacienselé” egy Liszt-etűd játszásánál...

A hercegi-királyi-generális zongorával azóta is lélegzetet elállító izgalomban tartja Izráel népét. Már több mint egy félve beígérték a plakátok a nagy bemutatót, de úgy látszik, akkor még vidéki városka voltunk, melynek polgárai gyanusan húzódnak vissza ügyes reklámtükköktől. De ime, most aztán sikerült. Három elit-zongorista állott őrségben a britnél s a rádió az éter hullámain repítette szerte a világba a csoda-csecsemő bizony kisse ciripelően remegő hangocskáját. A Mester, akárcsak „Hoffmann meséinek” famulusa, maga is izgalomtól remegő térdekkal állott a terem közepén felállított laterna magica mellett és vetítette Siena város szépségeit, no meg a csoda-állatról készített felvételeit. — Ellahu Rudiakow és Rebecca Burstejn-Arber művészi számai között pedig maga is felkapaszkodott a pódiumra, hogy a díszes kivitelű ünnepi prospektusból már ismert napkeleti mesét előszóval is elmondja. Egy kis baj keletkezett azonban a kréta körül, amennyiben a teremben ülő fiatalok — (ejnye kérem, ezek a mai fiatalok!) — rügdőlődni kezdtek, mikor az ólénken gesztikuláló előadó enyelgő hangon kezdte a náci-vezérek nevét emlegetni, majd pedig harsány „dáj! dáj!” — elégi elégi! — kiáltásokkal torlaszolta el a szó-

Salom Asch

megttagadja a zsidóságot

A 70 éves író legújabb regényének megjelenése alkalmából

Írta: SCHÖN DEZSŐ

„Salom Asch nem tért ki, Salom Asch ma is híthű zsidó” — hirdeti a keresztény-angol kiadó a nagy író Mary (Szűz Mária) című legújabb regényének borítólapján. A newyorki zsidó sajtó hetek óta foglalkozik ezzel a könyvvel. Írók és költők, tanítók és rabbik kijelentik, hogy Salom Asch veszélyes reneget, akinek befolyásától óvni kell az amerikai zsidó ifjúságot. A Saturday Review of Literature, a legelőkelőbb amerikai irodalmi folyóirat három képet közöl első oldalán: a kép közepén van Salom Asch, jobboldalán Szűz Mária, baloldalon a glóriás gyermek-Jézus.

Salom Asch nem elégszik meg a könyvvel. Ugy érzi, hogy sajtó útján is kell nyilatkoznia. Az újságíróknak elmondta, hogy már szülővárosában, a lengyelországi Kutnon, apró chéder-gyermek korában híve és hódolója volt Jézusnak. Már akkor is szentül hitte, hogy Jézus magára vette az egész világ bűneit és hogy „ő mindnyájunkért szenvedett”. Asch zsidó hível, akik a Nazareti és az Apostolok megjelenése után az írói szabadság jogán védelembe vették a nagy író, most, a Mary által felkavart viharban végleg elnémultak. Rabbi Chaim Czernovitz, a nemrég elhunyt világ-hírű tudós, az amerikai zsidóság legnagyobb rabbitekintélye a „halacha”, a vallási döntvények alapján kimutatta, hogy Salom Asch „mumár” azaz hitelhagyott és reneget, éppen ezért a zsidó népek tudnia kell, mi a kötelessége vele szemben. A hullámok Amerikából átszöktek Izraelbe is: hetek óta súlyosan bírálják a Híszta drutot, mert a „Di Goldene Kajt” című jiddis nyelvű irodalmi folyóiratában leközölte Salom Asch egy legújabb novelláját.

Ilyen atmoszférában ünnepli Salom Asch, a zsidó irodalom fejedelme 70-ik születésnapját.

Salom Asch, a zsidó irodalom fejedelme — szembekerült a zsidó néppel.

Salom Asch pálfordulásának indító okai

Salom Asch pálfordulásának kétséglenül mély okai vannak. Az, ami Európában 1933 és 1945 között végbement, megrendítette a zsidó írókat is. Auschwitz — a hit, az erkölcs és az ember

SALOM ASCH P. P. rajz

csődje volt. Hol voltak a zsidó írók, miért nem óvtak, figyelmeztettek, miért nem húzták meg a vészharangot idejében? Egyáltalán: mi mondanivalója lehet a zsidó íróknak a nagy „churbán”, a szörnyű pusztítás után...

Akik ott voltak, akik benne voltak a nagy drámában, azok elpusztultak.

Aki életben maradt, képtelen megrajzolni a nagy dráma pszichológiai hátterét. Lájvik, a nagy jiddis író „Trevlinkában nem voltam” című kötetében gyűjtötte össze modern siráimait, amelyről a kritika egyhangulag azt állapította meg: aki nem járt Treblinkában, az ne írjon Treblinkáról. Liebermann, Singer és a jiddis írók és költők egész sora a váláshoz menekült, ott próbálnak vigaszt és magyarázatot találni. A zsidó irodalom héber ága — s itt is csak a legfiatalabb gárda — a Pálmáchban, a chaluizmushoz és a győzelemmel megvívott felszabditóháborúban talál elégtételt. Különben a zsidó irodalom néma.

Az egyetlen, akinek van mondanivalója, aki nem törődik azzal, hogy hangja diszsonáns — Salom Asch, ő kétezer évre megy vissza, ott keresi a hibát, a tévedést, a magyarázatot. Előbb a Nazareti című háromkötetes regénye jelent meg. Ez a könyv még zsidó lobogó alatt futott. A godesbergi tárgyalások Izgalmas légkörében jelentek meg a könyv első fejezetei folytatásokban a varsói Hájnt című napilapban. A könyv magyar fordítása a budapesti Tábor kiadónál jelent meg, amely zsidó írók kiadójának számított. Az emberek furcsa érzéssel vetik kézbe a könyvet, amely Pan Viadomsky, a furcsa lengyel áltudós elbeszélése alapján tárja fel „A nazareti próféta” életét. Később, amikor Asch az Apostolokhoz érkezett, suttogni kezdtek körülötte. Egyesek nyíltan megármadták az író. Salom Asch azonban következetesen halad ezen az úton. Nem törődik a zsidóság érzelmeivel, véleményével. Legújabb regényének a Mary-nek megjelenése után nyílt hitvallást tett a kereszténység mellett és a keresztény egyház őt tekintti ma az elsősorú misszionáriusnak.

Szűz Mária életrajz-regénye

Mary — Jézus anyjának, a kereszténység Szűz Máriájának a regénye. Az evangélium szerint egy angyal közölte Máriával, hogy a szentlélek által teherbe fog esni és a fia lesz a Messiás. Salom Asch azonban nem elégszik meg egy angyalal. Asch regényében megjelennek az ösanyák, Sára, Rebekka és Ráchel, akik a „nagy esemény” alkalmából gratulálnak Máriának és áldásokat adják rá. A városokban rzonban suttognak az emberek. Máriának vélegénye van, egy József nevű fiatalember. A rabbik beidézik Józsefet, Mária vélegényét, kutatják, faggatják, volt-e viszonya menyasszonyával. József nem akarja menyasszonyát rosszhírbe keverni ezért vállalja a vádat. A rabbinátustól József menyasszonya házába megy. Mária elmondja neki az angyallal való esetet, József azonban nem hisz neki. Otthagyja Nazaretet és elhatározza, hogy megszakít minden kapcsolatot hűtlen menyasszonyával. Utközben azonban megjelenik előtte az angyal és azt mond-

ja: „József Ben Jákov, ne félj Mirjámtól, nyugodtan vedd feleségül” — majd szépen elismertli az evangélium jóhírmert meséjét.

Az újszövetség nem tud részleteket Jézus gyermekkoráról. Salom Asch azonban rengeteg részletet tud. Asch szemében Jézus már gyermekkorában „szent és tiszta” volt. Egy mesét is kombinál, amely rossz fényt vet a zsidóságra.

Nazaretben — meséli Salom Asch — egy elhagyott gyermek járkált. Zsidó gyermek volt, senkinek tudta kik a szülei, ezért mindenki „mámzer”-nek (fattyú) nevezte. A szerencsétlen gyermek senkinek sem esik meg a szíve. Nem engedik meg neki, hogy belépjen egy zsidó házba. Rongyosan járkál, állandóan éhes, az iskolából kikergetik.

Miért olyan könyörtelenek a zsidók? Salom Asch megadja erre a választ: teljesíteni akarják az írás szavát, amelyet mondja: „fattyú pedig ne jöjjön az Ur gyülekezetébe”.

Kidomborodnak a nagy ellentétek a gonosz zsidók és a jóságos szent Anya között...

Salom Asch meséjének ez csak az első része. A továbbiakban elmondja, hogy egy szép napon Jézus, a gyermek, találkozott az utcán az elhagyott gyermekkel. Megkönyörült a szerencsétlen és hazavitte az édesanyja házába. A szent anya szíve megégett a szerencsétlen gyermekben, felöltözteti, eteti, ágyat vet neki, míg Jézus tanítja a szerencsétlen gyermeket és beavatja a tóra titkaiba... De ez sem elég. A zsidók kegyetlenségét a maga teljes szörnyiségében kell bemutatni a világnak, ezért Salom Asch a következőképpen folytatja: Nazaretben nagy riadalom támadt. Mária és Jézus megszegték az Ur parancsát, fattyút vettek a házukba. A tanító az iskolában szigorúan megdorgálja Jézust és megmagyarázza neki, hogy nem szabad megkönyörülni a fattyún. Jézus erre azt válaszolja, hogy az elhagyott gyermek is ember... Szentelensége miatt Jézust

kizárják az iskolából és az egész város igazat ad a tanítónak.

Sohol, egyetlen forrásban mégcsak célzás sincs erre a históriára. Salom Asch szövege az egészét a kisujjából. Csak azért teszi, hogy kidomborítsa a nagy ellentétet a gonosz zsidók és a jóságos szent anya között.

Salom Asch egész könyve tele van csipkelődésekkel a zsidók felé. Leírása szerint a rabbik és a zsidóság vezetői mindig gonosz, rossz emberek. Annyi a bűnök és hibájuk, mint csillag az égen. Csak a szent anya és az ő fia tiszta és ártatlan... A nép széles rétegei szegénységben és nyomorúságban éltek, a rabbik kiszívták a vérüket, üldözték és elnyomták a népet... Igen, Salom Asch szemében a rabbik jelképezik a világ rosszát, ezzel szemben Jézus és az ő édesanyja — a jóság és a szépség szimbóluma.

Salom Asch „otkölti” a történelmet

Salom Asch nem elégszik meg az újszövetségben leírt csodákkal. Ha szükség van rá, megszerkeszt 3 néhány csodát is. Történt pedig — írja Salom Asch — hogy a zsidók esőért könyörögtek, de az Uristen nem hallgatta meg imájukat. Abban a pillanatban azonban, ahogy a gyermek-Jézus térdre-

borult és ajkát imára nyitotta, megtörtént a csoda és megeredtek az égi esőtornák. Egy más alkalommal az emberek látják, hogy hatalmas kigyó közelkedik Jézushoz. Mindvágyán megrémülnek. Jézus azonban nem fél. Nyugodtan játszadozik a kigyóval.

Asch leírása szerint Jézus és Mária

NESS

Tisztít
Mos
Fertőtleníti

IZHAR

Nem támadja meg a kezét

között állandóan ideális kapcsolatok voltak. Az anya tudatosan készítette elő fiát a nagy feladatra. Asch igyekszik bigottabbnak lenni, mint maga az újszövetség. Az evangélium szerint ugyanis megnyilatkozásának éveiben Jézus nem érzett különös szeretet és rokonszenvet anyja iránt. Ellenkezőleg. Abban az időben az igazi nő Jézus életében a másik Mária volt, a migmáli, aki azelőtt pénzért osztogatta kegyeit...

Asch is vergődik a két nő között. Egyszer úgy tűnik, hogy Jézus szívvel-lélekkel rajong édesanyjáért, máskor meg elhidegül tőle. A fejezet azzal az elbeszéléssel végződik, hogy Jézus feltámad sírjából és először az asszonyok előtt jelenik meg. A férfiak irigylik emiatt a nőket, Jézus ekkor megjelenik mindannyiuk előtt. Amikor Mária látja halottaiból feltámadt fiát, nyakába borul és folyton azt kiabálja: „gyermekem, gyermekem”. És akkor mindnyájan hallják Jézus hangját, amint szól: sálom áléchem, béke veletek...

Miért nem sikerült eddig a hidverés a zsidóság és a kereszténység között?

A Nazareti és az Apostolok megjelenése után Salom Asch azt válaszolta támadóinak, hogy célja közel hozni a keresztény világot a zsidósághoz és a zsidó néphez. Ő, Asch — így érvelt — a Jézus haláláról szóló legendában a keresztény világ zsidógyűlöletének a magvát látja. Célja tehát bizonyítani ennek a vádnak a valótlanágát. Tény azonban, hogy Salom Asch igen furcsa eszközökkel dolgozik célja elérése érdekében. Rágalmazza a zsidóságot, újabb vádakkal illeti a zsidó rabbikat és általános meggyőződés szerint ezek a könyvek csak arra alkalmasak, hogy szítsák és fokozzák a kereszténység zsidógyűlöletét.

Lehetetlen, hogy Salom Asch ne tudná, milyen mély szakadék tátong a zsidóság és a kereszténység között. Most ne beszéljünk a két vallás elméleti részéről, a belőlük folyó praktikus tanításokról. Tény, hogy a Nazareti nevében hosszú évszázadokon keresztül üldözték, kínozták, gyötörték a zsidó népet. Keresztes hadjárat, ostromok, vérvád, hitviták, inkvizíció, embertelen kínzások és borzalmak, gettók, sárga foltok, pogromok. Máglya, vértanuhalál, tengernyi könny, tengernyi vér. Minden — a Nazareti nevében. Még népünk legnagyobb tragédiáját is, amely napjainkban és szemünk előtt zajlott le, amelyhez mindannyiunknak közvetlen közünk van, mert a halálos ítélet mindannyiunkra szólt — keresztények idézték elő. Sohol láttam úgy ezt a kontrasztot, mint Dachauban, a gyönyörű bajor városkában: zúrtak a székessygház harangjai, az apácák ájtatos arccal, kettes sorban mentek a misére — és két kilométerrel odébb éjjel-nappal égett a krematórium tüze és ártatlan emberek százezereit nyelte el.

Salom Asch nem az első, aki hídat akart verni a zsidóság és kereszténység között. A század elején pl. egy Claude Moniffiore nevű angol-zsidó alapított hasonló célból szektát, amely csúfosan megbukott. A zsidóság a mai napig sem bírta megbocsátani Klausner professzornak, a legkiválóbb történelemtudósának, hogy könyvet szentelt Jézus életének. Általános vélemény szerint őt illette meg a jeruzsálemi egyetem történelmi tanácsa, de említett könyve miatt nem jutott hozzá. Tavaly pedig, amikor Weizmann professzor mellett Klausnert jelölték államelnöknek, a vallásos blokk

(Folytatás a következő oldalon.)

Kishont Ferenc szenzációs riportja:

Egy magyarajku esöhös megkísérelte Tel-Avivban a lehetlent

Tomboló orkánban a Muqrabitól a Tachana Merkazitig

A Rchov Rambannál még pillangózott. — A Kikár Mosavotnál látták utoljára a díofaszekrényel.

(Kiküldött munkatársunktól.) A záporos kezdetén az utolsó pillanatban ugrik be a Ben Jehuda egyik mellékutcájában Pasutfalvi Smuél Slomóékhoz. A léposház már tele van emberekkel, akik izgatottan várják, vajjon neki

mer-e vágni Pasutfalvi Smuél Slomó példátlan vállalkozásának, hogy az esőzések alatt a Muqrabitól a Tachana Merkazitig jusson el megállás nélkül. Sokan örültségnek tartják a vakmerő bravúrkísérletet, néhányan a rendőrség életvédelmi osztályát akarják értesíteni, mások viszont annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy

mártírok nélkül nincs emberi haladás. Maga Pasutfalvi Smuél Slomó magyar nyelvterületről, a

Tiferet kávéházból származik. Bágyadtmosolyú, csupaenergia férfi, erősen megrajzolt fülekkel. Most kissé sápadt.

— A közvélemény megindító érdeklődést tanúsít vállalkozásom iránt, pedig nincsen abban semmi — mondja szerényen a neves esőutazó. — Be kell valakinek végre bizonyítani, hogy

lehetséges az esőzések alatt is Tel Avivban közlekedni. Terveim szerint gyalog és kétféle műveletek utján átvágom magam a Muqrabitól és ha onnét sikerül talán autóbusszal eljutnom a Tachana Merkazitig, akkor ott a büffé felől leszúrom zászlómat,

hogy ezzel is jelezsem: az emberi leleményesség és élni akarás legyőzte a természetet. Kis üveget vesz elő és kenegetni kezdi tartalmával az élelmiszerjegyeit.

— Mindenesetre impregnálom a hűspontjaimat, — mondja a vakmerő esőutazó. — Egyébként sem veszélyes a vállalkozásom. Az izraeli Meteorológiai Intézet szemerkélő helyi esőket jelez csak, úgyhogy nincs mitől tartanom . . .

Az esőzések titánja elmeséli, hogy eddig két sikertelen kísérletet tett a Tachana Merkazit meghódítására. Egyszer már majdnem elérte az autóbust,

amikor az egyik mellékutcából kikanyarodó áradat elsodorta és átvasztorozta egy kanálison,

úgyhogy estefelé került csak elő a város egyetlen csatornáján keresztül. Második kísérlete alkalmával erősen megközelítette az autóbust és

már-már fenn volt, amikor egy váratlan és rosszindulatú zápor lemosa róla, majd a Bialik utcából alázóuló alattomos vadzizek kilgogozták a ruhájából.

— Kolombusz és Vasco de Gama példája lebeg előttem —

mondja Pasutfalvi Smuél Slomó miközben csendesen végleszolja fiatal feleségét és két síró gyermekét. — Elolvastam az Arviz Indiában című könyvet is, úgyhogy nagy meglepetés már

nehé lehet. Azonkívül felszerelése az alkalommal megfelel a telavivi követelményeknek.

Egyrészt mutatja be műszereit. A szárazlemlere működő szivattyút, amely percnként tíz köbméter vizet szivat ki a cipőkből, a szurokkal bélelt belső csatornákkal ellátott trenckókabátot, a mérőönt az esővíz mélységének megméréséhez, a kézzelvarrott mentőövet, a ködkürtöt, a süllyedéscélzó készüléket és természetesen

a periszkópot, hogy a víz alatt is tudjon tájékozódni.

— Viszek magammal valamelyes kétszersültet,

sózott húsjegyet és citromot skorbut ellen, — mondja Pasutfalvi Smuél Slomó. — Rakétapisztoly is van nálam végveszély esetére . . .

Mennydörgés rázza meg a házat. A kitűnő esőutazó megremeg, de azután erőt vesz magán és gyorsan felcsatolja műszereit. Kiszakítja magát szeretteinek karjaiból és lerohan a lépcsőn.

— Nem érdekel semmi, előttem az özönvíz!

— kiáltja megszállottként és a folyosón bámészkodó tömeg felé nyit utat

nek. A riporterek magnéziumlámpái lobban-

nak, a filmfelvétel halkan pereg a kapualjban. Néhányan halkan éneklnek a Hatikvát . . .

Kint csattogva bömböl a vihar. Pasutfalvi Smuél Slomó egy utolsó pillantást vet hátra, szorosabba húzza magán a mentőövet,

megindítja a cipőszivattyút, tekintetével felméri a kinti esőtengert

és térdig belelép az első pocolyába . . .

Pasutfalva Smuél Slomót a telavivi esőzések bátor hőstét nem látta többet senki.

Igy történt

Az egész országot mélyen megrázta Pasutfalvi Smuél Slomó, a magyar nyelvterületről származó esőutazó tragédiája. A szemtanúk elbeszéléseiből, valamint a hivatalos jelentésekkel megkíséreljük rekonstruálni a vakmerő felfedező drámai útját a házkaputól a megsemmisülés felé . . .

Lankadatlanul a Muqrabi lámpaszlopán

Pasutfalvi Smuél Slomonak sikerült útja kezdetén az esőzések pillanatnyilag felhagyásával felhasználnia a Muqrabilig előreküzdnie magát, de ott a Pinkszer felől váratlanul háttámadta egy teljesen érthetetlen, félelemet magas esővihar. Pasutfalvi nem vesztette el lélekjelenlétét, felkúszott egy lámpaszlopára, de nem elég gyorsan ahhoz, hogy a víz egyik cipőjét le ne vigye. A retenthetetlen esőutazó a lámpaszlop tetejéről kendőlobogtatással állandó segítségjeleket adott le a környező házak felé és friss meteorológiai jelentéseket kért. A házakból azonban csak egy volt tengerész mert lakóján segítségére sietni, de féltőn ő is visszafordulni volt kénytelen és a moziban keresztelt mende-

A STA távirati iroda jelentése szerint Pasutfalvi Smuél Slomót a neves esőutazót utoljára az esőzések tetőpontján, a Kikár Mosavotnál pillantották meg 12 óra 03 perckor, amint egy antik díofaszekrénybe göröcsően kapaszkodva gyorsan úszott lefelé az áradattal az Alija-út irányába. Az Allenby 130. szám alatt egy kikönyöklő elsőemeleti lakónak oda kiáltotta, hogy csákyázza meg a szekrényt, de azután végleg eltűnt az árral. A Jaffa-Tel-avivi út környékén rakétalövéseket figyeltek meg. Periszkópját és nadragját az Alija-út végén találták meg.

déket. Később a Rchov Pinskerből hangszóróval értesítették a lámpaszlopban időző esőutazót, hogy a legújabb meteorológiai jelentések szerint az idő derült, napos és enyhe.

Pillangóval előre

Pasutfalvi Smuél Slomó a meteorológiai jelentések hatása alatt fejstugrott a lámpaszlopól az esővízbe és erőteljes pillangócsapásokkal haladni kezdett az Allenby jobboldalán lefelé. A Rchov Rambannál már szárazföldet ért és sikerült járdára vergőznie, de ekkor a cipőszivattyút felmondta a szolgálatot, mert telement vízzel.

Hamis híresztelések az Acmautról

Pasutfalvi S. Slomó különös tragédiá-

ja, hogy ekkor sem várt autóbussza, ugyanis a környéken az a hír terjedt el, hogy az Acmaut oceánjáróhajó a tangerről jövet tévedésből a Muqrabi előtt kötött ki — és így az autóbusszforgalom leállt. Ha csak pár percet várt volna Pasutfalvi Smuél Slomó az autóbussza, akkor még ma is élne, vagy legalábbis ott várna . . .

A Vég

A neves esőutazó a zivatar tetőpontján, állítólag a kiállított szenvedésektől eszelősen újból elindult a járdán lefelé, de mérőnője megbizhatatlannak bizonyult, kö helyett hamis papírszigeteket emeltetett. Kiseleig periszkópját láták az esővíz tetején az Allenby lefelé haladni, majd később, mint a hivatalos jelentés is említette, egy antik díofaszekrénybe kapaszkodva bukkant fel, amelyet a víz kimosott egy földszinti lakásból. A zászló még velevolt és a Kikár Mosavotnál háromszor belefújt a ködkürtbe.

Többet nem tudunk róla.

Lapzártakor érkezett hírek szerint, az izraeli Meteorológiai Intézet közölte, hogy Pasutfalvi Smuél Slomót a saját halottjának tekintik.

„Salom Asch kizárta magát a zsidóság sorából”

SALOM ASCH

(Előző oldali cikkünk folytatása.)

tájain kívül a polgári és munkáspártok képviselői ajkán is ott lebegett a csodálkozó kérdés: Hát Jézus életrajzírója Izrael államelnöke lehet . . . ?

A zsidó népnek ez a legérzékenyebb pontja. Ez az a kérdés, amelynél nem ismer megalkuvást. Miért? Mert a kereszténység a multban nem tudta másképp elképzelni a kibékülést a zsidósággal, csak egy módon, ha a zsidóság „megtér” az egyedül idvezítő hithez. Ezért volt reménytelen a multban minden hidverési kísérlet. A zsidó állam megalakítása teremtette mrg kétezer év óta az első lehetőséget arra, hogy valóban hid épüljön a zsidó és a keresztény világ között, mert az állam révén váltunk ismét néppé és egyenrangú partnerekké. Nincs nagyobb és szebb hivatása a mi generációnk zsidó irástudóinak, mint ennek a hidnak a felépítése. Mert a zsidó népnek szüksége van a keresztény világra és békében akar élni vele. De tisztességes, igazságos békében. Ezért érzi a zsidóság Salom Asch árulását és szembefordulását a zsidósággal olyan fájdalommal, mert abban a korban történik, amikor a zsidó iróktól bátor, emberi kiállást követel népiük.

Milyen nagy kár, hogy Salom Asch, a zsidó történelem és a zsidó néplelek kitűnő ismerője, megtagadta a zsidó történelemnek ezt a nagy parancsát.

Irók és tudósok leleplezik a hamisításokat

Egyöntetű megállapítás szerint a zsidóság körében soha könyv még nem váltott ki olyan haragot, annyi elkeseredést mint Salom Asch „Mary” című regénye. Chaim Liebermann, a nagynevű esztéta, a new-yorki Forverts-ben a következőket írja: Salom Aschnak ebben a könyvében nincs semmi respektus a zsidó hagyomány, a zsidó történelem iránt. Ez a könyv bálványimádás, amitől minden zsidó utálkozással elfordul. Mit csinált Salom Asch? Vette kinceinket: a patriarchákat, a prófétákat, a Tenácht és mindent átadott azoknak. A Szináj-hegyi megnyilatkozásról szóló legendákat, amelyeket a nép lelke mélyéből merített, Salom Asch habozás és fenntartás nélkül annak a szűznek adja, aki a szentlélek-

tól teherbe esett. A cádikról szóló chászid legenda, amely szerint a csecsemőkorban levő szent áldást mond az anyatefellett, minden változás nélkül Nazaretba kerül. Ugy támad ránk Salom Asch — mondja Chaim Liebermann — mint egy gyilkos. Termékeny fantáziájával betömi mindazokat a réseket, amelyek Jézus születése körül kétezer év után is megmaradtak. Mária előkelő öregi zsidó család sarjaként jelenik meg Salom Asch könyvében, még az olajkorsó is birtokában van, amelyből Samuel próféta felkenete Dávidot, a zsoztáros királyt. Az új testamentum keveset beszél Máriáról, Jézus anyjáról. S akkor jött egy zsidó író és kipótolta a hiányokat: hadd legyen tökéletes és glóriásan ragyogó a szent anya multja.

A. Manesz, a kiváló történész, a zsidó tudományos intézet (JIWO) történelem osztályának vezetője kimutatja, hogy Salom Asch „történelmi” anyaga a legközönségesebb hamisítás. A fattyúról szóló részt Manesz közönséges vérvádnak minősíti, hiszen az irás világosan megmondja, hogy „a fattyú minden tekintetben zsidónak számít”. De hamis ezenkívül az a kép is, amit Salom Asch a Jézuskorabeli zsidók életéről írt. Egyetlen nép — állapítja meg Manesz — nem foglalkozott annyit a szegények problémájával, mint a zsidó nép vezérei. A tóra törvényei védik a gyengét. A Tenácht egyetlen olyan kitétel sincsen, mely felszólítaná a szolgákat, hogy engedelmesskedjenek gazdájuknak és parancsolójuknak. Ezzel szemben a kereszténység különös rokonszenvvel viseltetett a szolgaság intézménye iránt. Pál apostol arra szólítja fel a szolgákat, hogy szeretetből engedelmesskedjenek gazdáiknak. Ugyanezt találjuk Péter apostolnál is. Az sem igaz — állapítja meg Manesz — hogy a zsidók gyűlölték a tudatlanokat. Az igazság az, hogy küzdöttek a tudatlanság ellen, a farizeusok mindent megtettek annak érdekében, hogy a nép irástudó legyen. Manesz végső következtetése: Salom Asch nem a miénk többé. Salom Asch kizárta önmagát a táborból. Ebben a könyvében bejelentette, hogy semmi köze a zsidó néphez.

A Jiddischer Kemfer hasábjain Jakob Glattstein intéz éles támadást Asch könyve ellen. Az ortodox-kereszténység — mondja Glattstein — alig foglalkozott a Názareti anyjával. A Máté és a Lukács féle evangéliumok is kedvét szegték azoknak, akik ezzel a témával kívántak foglalkozni. Keresztény művészek sem nyultak hozzá ehhez az anyaghoz. Salom Asch, a zsidó, azonban nem riad vissza semmitől. Egyetlen cél lebeg szemé előtt, hogy isteni mivoltukban mutassa be őket. Szendvéseik nem egyebek papírdisziténél. Semmi közülük az emberi szenvedésekhez. Amikor Thomas Mann hozzányult az egyiptomi Józsefhez a mai ember konfliktusait göngyöltette fel benne. Asch azonban csak az egyházat tőmjenezzi. Kinek kell ez a könyv — kérdi Glattstein keserűen? Kinek kell az e fajta kereszténység? Ez a könyv — írja — nem enyhít egyetlen gondot sem, nem szarít fel egyetlen emberi könnyet sem. Ez a könyv a mai polgár szájaize szerint készült. Hipokrata, tompa, önmagával elégedett, nem kérdez, nem keres feleleteket, nem szenved és nem érzi mások szenvedését. Az embernek gyakran az az érzése, hogy Asch harcot hirdet a zsidóság ellen. Nem Terach bálványait akarja lerombolni, hanem saját életművét, a Kidus Hásém, a Gazdag Salamon úr szerzőjét akarja letépni.

Es keserűen fejezi be: Nincs szükségünk többé Salom Aschra! Ő kizárta magát a zsidóság sorából. Az a toll, amely megírta ezt az 1500 oldal, össze-vissza szurkálta testünket, lelkiürket. Nincs szükségünk többé egyetlen alkotására sem, amely a zsidó nép életével foglalkozik.

Ebben a légkörben érkezett el Salom Asch 70 ik születésnapjához.

Talmudtudósok — mondja az irás — minél öregebbek, agyuk annál tisztultabb, gondolatuk annál mélyebb. Salom Asch, a zsidó ifodalom büszkesége, felfedelmé, koronája, ennek a tételnek eleven cáfolata.

Nincs szerencséje a zsidó népnek. A 70 éves Salom Asch a keresztet prédikálja és a zsidó ifjúságot óvni kell az ő befolyásától.

Milyen fájdalom, milyen szegény, milyen kár.

Istenem, milyen kár

LONDONI LEVÉL

Sir Cripps a katedrálisban

Írta: KACZÉR ILLÉS

Az új év második vasárnapján, azokban az órákban, amikor Mr. Bevin egy angol hadihajón megérkezett Colombóba, a londoni Szent Pál-székesegyház szöszékeről Sir Stafford Cripps tartott szentbeszédet háromezeröttszáz főnyi gyülekezett előtt. Angliában nem ritkaság, hogy világi férfi lép a pulpitusra és a polgár egyszerű öltözetében, gallérosan, nyakkendősen mond prédikációt a hívőknek. Sir Stafford Cripps nem először állt templomi közönség elé. Az Attlee-kormány legemlegettebb kabinetminisztere, az austeritásgazdálkodás szülője és szigorú végrehajtója, hacsak teheti, elmenekül az adók, vámok, illetékek, kivételek, behozatalok, szubvenciók és segélyösszegek józan számerdejéből vagy ha úgy tetszik, az aranyalap bullionjával és a dollár-fontsterling oszlopaival egyensúlyozó akrobatika szédítő világából, hogy egy vidéki vagy egy londoni-külvárosi anglikán templom meghitt környezetében hirdesse az evangéliumot. Sir Cripps részéről ez talán több, mint hétféle kedvtelés, vagy, ahogy az angolok becézik a vesszőparipát, hobby. Puritán őseitől örökölt alaptermészetében van valami testamentomi zordanóság hosszúra nyúlt arca merő tiltás és megöröknyodás és ha nem volna az a szép fénylő szeme, amely ha paposan forog is, fel-felvillanó mosollyal és világi értelemmel van tele, vidéki vikáriusnak néz né. Ha ifjúkorában követte volna a környezetiktáta vonzalmakat, ma talán már ismerve érvényesülésre törő karakterét, Canterbury vagy York érsekségénél vagy legalábbis London püspöki botjánál tartana. De mert egyéniségének főeleme a politika és azok az idők cég letűntek, amikor egy tehetséges és becsvágyó főpap a kancellári székbe lendülhetett át, józanul kalkuláló agyával inkább a politikai érvényesülés és a pénzügyi kancellária felé törekedett és csak vasár- és ünnepnapjainak vágott a főpapok számára emelt szöszékre. Ez a vágya is maradéktalanul teljesült most. Harmadfélszáz éve, amióta a Szent Pál-katedrális a londoni nagy tűz után újra felépült, még nem történt meg hogy más, mint egyházi férfi hirdesse itt az igét. Sir Stafford Cripps az elő világi személtés, aki a római Szent Péter hírével vetekező székesegyház szónoki emelvényéről hallathatta hangját. Ami nemcsak Sir Cripps karrierjében, hanem az angol egyház történetében is esemény.

Mi volt a crippl predikáció lényege? Az egyének és az államnak egyaránt vissza kell térnie a krisztusi erkölcs mértékéhez. Nem éppen könnyű feladat ezeket a mértékeket elérni és megtartani, de ma az emberiség jövője függ attól, vajon sikerül-e a keresztény erkölcsi tényezőt a nemzet és a nemzetközi életben érvényre juttatnunk. A tizenkilencedik század utolsó és a huszadik század első évtizedeiben érlelődött a tragédia, amely a két világháborúhoz vezetett. A hatalom anyagi erői nöftöttek, a szellemi erők elmaradtak és elégteleneknek bizonyultak, hogy a materialista erkölcsi szembeálljanak. Két ízben szervezte meg a világ ezeket az erőket a pusztításra. A hősiesség és az odaadás megmentette a civilizációt. De akik ma a jövőt formálják, új katasztrófa fenyegetést láthatják. A korlátolt megszabadult materializmus, ha egyszer elérte a hatalom crescendoját, önpusztításra vezet. Amíg a versengő csoportok főcélja a hatalom, a korlátlan erők feszültsége túlnagy ahhoz, hogy a tragikus kibukkanást tartósan visszatarthassuk. A mai civilizált népek életében az állami és helyi hatóságok és egyéb közszervek sokféle tevékenységet fejtenek ki az egyén megbízásából. Ez a nyilvánvaló célszerűség teszi lehetővé a munkamegosztást és a magasabb élet-színvonalat. De a csoportellenőrzés kiterjesztése azzal a veszéllyel jár, hogy a vezetés gépiessé és személytelenné válik és az egyén feladja személyes felelősségét a testületek működésével szemben. A veszély ott van, hogy az adminisztráció lélek nélkül dolgozik. Erkölcsi világban élünk. Mozgositnunk kell természetünk lelki erőt, hogy közügyeinket helyi, állami és nemzetközi téren demokratikus szellemben és Krisztus tanításai szellemében irányítsuk és ellenőrizzük.

A szentbeszéd politikai ténre siklott át.

Ami nem volna hiba: minden nagy prédikáció a kor problémáiból táplálkozik és alapjában véve politikai. Ami újszerű Cripps szöszéki megnyilatkozásában, az a krisztusi eszmének a földi adminisztrációra való alkalmazása, holott ez az eszme általában az égi rendezésre bízta a bajok és problémák szabályozását és elintézését. Egészen újnak ezt is csak Angliában lehet mondani. A kontinensen régesrég megvan a program és a hozzávaló frazeológia: azok a politikusok, akik az égből leszállva felfedezték a föld szociális és materiális problémáit, kezdték ezt hirdetni és önmagukat keresztényszocialistáknak mondták. Ami nem okvetlenül jelenti azt, hogy az egy-két átalakuláson átment Sir Cripps most már eljutott a keresztényszocializmushoz, bár tudott dolog, hogy a munkáspárt parlamenti frakciójában nagy csoport hajlamos hasonló eszmékre. A valószínűség az, hogy a választások előtt álló párt mozgósította ezt az öregagyút, és paradokszsal szólva, az ország legnagyobb katedrálisának a szöszékre állította. Sir Stafford Cripps minden bizonytalansággal is hisz az általa kissé jobbfelé értelmezett és adminisztratív szocializmusban és hisz, legalább is, amíg a szent emelvényen áll, az általa vallott keresztény gondolat erejében is. A prédikációja közvetlen hatásáról is meg lehet győződni, hiszen olyan nagy hallgatóságot kapott, amelyet manapság ritkán látni együtt angol templomban és a közvetlen kontaktus közte és hallgatói közt mindvégig megmaradt. A kérdés, hogy hisz-e szöszéki szövege távolabbi hatásában, hisz-e, hogy a korlátlan anyagiasságnak a hatalom crescendojához közeledő erők várnak a kibukkanásáig mindaddig, amíg ezek a szép templomi szónoklatok a világot jobb belátásra és új erkölcsiességre nevelik. És kérdés, hogy mit szól az ő olajként folyó egyházi gondolatához Sir Stafford Cripps, a brit birodalom gyakorlati politikusa, aki mint a Nagy Négy tagja, az Attlee-kormány szűkebb kabinetjében irányítja az eseményeket.

Anglia a tények és a tényszerű gondolkodás országa. A leggyakrabban emlegetett szólam a vitában és az egyszerű beszélgetésben is: „as a matter of fact.” Ami azt jelenti: ragaszkodva a tényekhez vagy: hogy a tények alapján beszéljek. Ha az angol felül akar emelkedni a tényeken, patétikussá válik. Shakespeare dacára és a nagy angol költők és gondolkodók dacára, az angol ember nem költői és nem mély és ha próbál kijutni a hétköznapiból, eljut a pátoszhoz. Bizonyos tekintetben ez a pátosz is hozzátartozik az angolok birodalmi fegyvertárához. A valóság fegyverei az angol flotta nagy fölénye ellenére sem voltak elégségesek ahhoz, hogy a világ egyötödét a hatalomukban tartásuk, a blöffre is szükség volt, hogy a hatalom teljes látszata fennmaradjon. A blöff önmege nem elég, ezt meg kell keverni pátoszszal, akkor hiszem, amit állított és a szöszédom is hiszi. A konfliktus ott kezdődött, amikor a tények az ő mezte len izmoságukban oly hatalmasakká lettek, hogy a pátosz nem mert többé kiállni ellenük. A birodalmi pátosz, amely csaknem minden angolnál kiütöközött, ha kissé megvakartad, elhalkult. Vagy ha mindenáron érvényesülni akart, más formákat keresett. A pátosz pátosz nem áll mindenkinek jól, mert a „matter of fact” népének erősen kifejlett humorér-

zéke van. De aki hivatalból oly zord, mint Sir Stafford Cripps, ahhoz meglehetősen illik. Kényelmes is időnkint, ha az ember lényeg kettősségéből meg akarja csinálni a hétféle kiruccanást, ki a zordanóságból, be az öreg vallási ideálok öblös pátoszához.

Általában a legtöbb ember a szomszédja sikereire és dicsőségére vágyik. De Sir Stafford Cripps igazán csak akkor van elemében és akkor mutatja meg magát teljes formájában, amikor visszatér a tényeihez. Egy nappal az emelkedett beszéd után leszállt a földre és a tények logikájával igyekezett meggyőzni hallgatóit. Az államosított szén termelése kevesebb emberrel nagyobb eredményt ért el, mint elért magánkézen. A vas- és az acéltérmetelés erősen emelkedett. A font leértékelése nagy segítség volt, többet lehet gyártani és lehet piacokat hódítani. Ami nagyjából meg is kezdődött már, az export 1949-ben tíz százalékkal emelkedett a negyvennyolcas kivitel fölé... A hallgatósága közt ott ülhet egy-két ember, aki a keresztény erkölcsről szóló templomi beszédét is végighallgatta, ezek próbálnak közös nevezőt találni a pénzügyi kancellár dualitásában. Valaki azt kérdezi tőle, meg-egyezik-e a krisztusi erkölccsel a magánprofit. A pénzügyminiszter határozottságával és fölénnyel adja meg a feleletet.

Nem vagyok azon a véleményen, hogy a profit erkölccstelen. Megfigyeléseim szerint a haszon, ha nem túlméretezett, szükséges és lényeges tényezője a kapitalista iparnak. Meg kell teremteni és ha megvan, kellően meg kell adóztatni. Ilyenformán mind a két világ ki-elégül. A kapitalista magkapja a profitját és én megkapom a pénzt.

Hiba volna persze feltételezni, hogy Cripps csak egyéni pátosztermelésének keres piacot, amikor egyháznak tetsző gondolataival a szöszékre lép. Vannak itt mélyebb okok, amelyek a politikust az evangélisták képesbeszédére bírják. Akik a kormányon ülnek és a jövőt formálják és látják a lezajlott multat minden lehorgoló tanulságával, nagy elfogultságuk ellenére is eljutnak a dilemmához, hogy itt valamit kezdeni kellene és egészen másként, hogy ami történt, harmadszor ne ismétlődjön, mert ez aztán már olyan katasztrófa lesz, amit nem lehet todozással-foltozással eltüntetni. A vallásos Cripps vállalta, hogy testamentomi parabolákkal és némi tényszerű beszéddel kimondja, amit más elhallgat. A szöszéken is megmarad jó diplomatának, nem mondja, hogy az oroszok, nem mondja, hogy az amerikaiak, vagy a két gigászi nagyhatalom közt még nagyhatalmat játszó angolok anyagiassága az, amely ha egyszer elérte a crescendo, szerencsétlenséget okoz. Amikor kimondta végre, jobban érzi magát, mert azt hiszi, elindította a változást. Másnap a prózai tényekkel szemközt azt mondja: szocialista vagyok, de szükségem van a profitra. És pacifista vagyok és világboldogító, de szükségem van a burmai olajra, a malajai gumira, a nigériai rézre, a tanganyikai mogyoróra. És szükségem van Akabára és szükségem van Suezre és a suezai légi-bázisokra. Sir Cripps jutott el talán a legközelebb India függetlenségének a gondolatához. De amikor 1946-ban külön küldetésben repült el Delhibe, megbukott a missziójával, mert akkor még úgy látta, hogy szüksége van Indiára is, úgy ahogy van. A crescendo-tól való félelem dilemmájában és a hétköznapj politikacsinálás penitenciájával indul a szöszék felé hogy ha már megoldást nem tud, valamilyen megkönnnyebbülést találjon.

Az egyház persze örül, ha olyan nagy

KÖNYVEKET

Magyart és más nyelvűeket 7777 7700 is
VESZ LEHMANN
 Tel-Aviv, Allenby-utca 74 sz.
 HAIFA, Herzl-utca 31. szám

KÖNYV, PAPIR, IRÓSZER
„Szifrenu“
 GUTH GYÖRGY, LUDD
 RCHOV MEM 35.
 1500 kötetből álló MAGYAR, német, román kölcsönkönyvtár.

Csodálatos eredményt ér el már egyszeri kezelés után is a **nylon arcápolással** Erdős Magda dipl. kozmetikusnál. „DALIA”-SZALON, JERUZSALEM HAMELECH DAVID 12. Tel.: 5430. Férfi és női arcápolás. — Krémek, minden bőrhöz, rendelésre.

GÉPEKET
 fémfeldolgozásra, asztalos- és sütőipari célokra
VESZ - ELAD
K. BASS
 TEL AVIV, FIN UTCA 1 SZAM.
 A központi autobuszállomágnál.

Vesünk és eladunk: kristályokat, porcellánokat, szervizeket, figurákat, miniatűröket, antik bútort, kézimunkát, varrógépet stb.
Brünn és Berohn
 JERUZSALEM, Princess Mária, Rex-mozi, épület.

TORNASKOLÁNKAT
 Petach Tikván, február 1-én megnyitjuk.
RYTHMIKA, GYÖGYTORNA, CSE-CSEMŐTORNA
 Csoportok úgy gyermekek, mint felnőttek részére. — Jelentkezni lehet délelőtt 10-től 12-ig és délután 3-tól 5-ig: Herzl utca 56. I.
Klausner Ágnes és Gajdos Cunny

személyiség mint Cripps, a szöszékre kívánczik és megtölti a templomokat, amelyek egyébként konganak az ürességtől. A Szent Pál-katedrális dékánja egy nagy londoni újság újvívi mellékletén áttekintőt ad az elmúlt félszázad vallási eseményeiről és prognózist ad az eljövendő félszázadra. A mult nagyon lehorgoló: az emberek leszoktak a templomról. A jövő se nagyon biztató, de a főpap nem mondhat mást, mint amit gondol:

— Az eljövendő ötven évben vagy eljutunk a keresztény gondolat döntő elbőrejtéséhez, vagy megőrjük a végső hanyatlás katasztrófáját.

Ezen ma nemcsak a Szent Pál dékánja gondolkodik, a legjobb angol elmék török rajta a fejüket, hogy lehetne a kereszténységet feltámasztani és felújítani. Nekem a minap mondta egy nagy angol kiadó: „Vagy a kommunizmus hódítja meg a világot, vagy az új kereszténység, harmadik lehetőség nincs.” Ez az ember nem kommunista és nem hívő keresztény. De átvette írói legjobbjának önvivő gondolatmenetét. Könyvekben, jó folyóiratokban és a rádió magasabb műsorában folyik a vita az új humanizmusról, az új kereszténységről, az új emberideálról, a várható és kigondolható Nagy Megoldásról. Az intellektuális genfi összejövetelen csak töprengtek és vitakoztak Európa legjobb koponyái, a marxisták, a neokatolikusok, a humanisták és még a definícióhoz sem tudtak eljutni. A protestánsok új kereszténységről beszéltek, a katolikusok maguknak tartották fenn a kifejezést. De általánosan tetszett az egyik író előadása, aki megállapította, hogy az, amit a mi filozófusaink igazi kereszténységnek tekintenek, az itt Európában csak elvont fogalom, a valóságban ott él India és Kína buddhista és konfucista tömegében.

Az európai kereszténységre, amely a hatalom és a megalkuvás kettősségén nyugszik, talán még mindig érvényes a vers, amelyet Daniel Defoe zsenije költött jó kétszázharminc évvel ezelőtt:

Ahol istennek templom épül fel, Az ördög oda kápolnát emel. A gyülekezet, ha jól figyelem, Jóval nagyobb az utóbbi helyen.

Idény - kiárusítás
 kezdődik vasárnap, január 29-ikén

STOCK & Co.
 JERUZSALEM, BEN-JEHUDA U. 3.

Pillantás négy éves tervünkbe

Írta: BETTELHEIM A. FRIGYES

Közel nyolc hónap telt el azóta, hogy a miniszterelnöktől azt a megnyugtató kijelentést hallottuk, hogy az ország vezetősége felkészült a nagy gazdasági problémák megoldására és négyéves tervet dolgozott ki, amely az ország értékeinek és lehetőségeinek maximális felhasználásával labilis helyzetünket ez útmindenki várta az adatokat is, azonban a várakozás eredménytelen maradt. Mégcsak százalékos kimutatások sem jelentek meg, mint ahogy ez a Szovjetunióban, vagy a népi demokráciákban szokásos.

A földművelésügyi minisztérium novemberi bulletinjában láttak napvilágot az első jelek, amelyek arra vallottak, hogy négyéves tervünk nemcsak szóbeszéd. Egy rövid fejezet keretében ott közölték, hogy a gabonával és a takarmánnyal bevetendő földeket ebben az évben 800.000 dunámról másfél millió dunámra kell emelnünk. Természetesen ebben a számban az összes művelés alatt álló földek értendők, tehát azok is, amelyeket vetésforgóban pihenni hagynak.

Lényegesen pontosabb terveket hallottunk azonban az egyetembarátok ezévi találkozásán M. Kamtől, a minisztérium egyik vezető igazgatójától. A sok terv

közül itt most csak egy részletet fogok ismertetni, azt, amelyben a számok mutatják, hogy itt már véglegesen kidolgozott elhatározásról van szó és nemcsak lehetőségek nagyvonalú körülírásáról.

Ez a részlet mezőgazdaságunk egyik égető problémája, azaz a takarmányellátás. Hogy még jobban leegyszerűsítsük a kérdést, csak a tehénészet ellátásával foglalkozunk most.

Ma az ország tehénállománya 29.000 állatra tehető. Ha az eddigi átlagos tejelési standardot fenn akarjuk tartani (4200 liter egy évben), úgy azülszükséges, 5140 élelem egységet juttatni egy tehének borjával együtt. Ennek fedezése a mandátum idején 50%-ban importált koncentrált élelem formájában történt. Természetesen mai devizanehézségeink lehetetlenné teszik a tehénészet fejlődését. Ezért a négyéves tervben az első újítás azirányban történt, hogy az önellátás százalékát emeljük. A második újítás pedig az, hogy ezt a többletermelést az öntözés nélküli takarmányok idják. Nézzük meg itt két év adatait. Az első a mandátum megszűntének éve, a második pedig a négyéves terv utolsó esztendeje:

ilyen irányú eltolódásával az eddigi munkanehezégek leküzdhetők: így a tehénészet téli ellátása is, amikor az eszések miatt gyakran nem lehet lóherét kaszálni és kénytelenek pótolni drága koncentrált takarmánnyal. Az öntözésnélküli takarmányt szarítva, vagy silóval téli el lehet raktározni és így az ellátás biztosítva lesz.

A fenti számok egy maximális lehetőséget jeleznek, már mint a tehénállomány terén. A felszabadító háború végén az ország tehénállománya 20.000-re csökkent. A fokozott imortal és 10%-os természetes szaporulattal ez évben ismét a háború előtti nivón fogunk állni. Azonban nézzük csak a részletesebb számokat is.

	1950	1951	1952	1953
Tehenek száma	29.000	35.000	41.000	46.000
Szarított takarmány tonnákban	87.000	105.000	123.000	138.000
Silózott takarmány tonnákban	87.000	105.000	123.000	138.000
Zöld takarmány öntözés nélkül tonnákban	58.000	70.000	82.000	92.000
Szarított takarmány dunám	330.000	402.000	472.000	528.000
Silózott takarmány dunám	69.000	79.000	90.000	100.000
Zöld takarm. önt. nélkül dunám	58.000	70.000	82.000	92.000
Összesen dunám:	457.000	541.000	644.000	720.000

A 46.000-es tehénállomány az ország szempontjából nagy deviza megerősítést jelent. Kérdés, hogy fogjuk-e folytatni tudni a tehénvásárlásokat a mai tempóban. De tegyük fel, hogy elérjük, ám akkor sem szabad azt gondolni, hogy ezáltal már megfelelő nivóra jutottunk. A vegyes mezőgazdaságnak végtelenül fontos ága a tehénészet. Nemcsak a tejtermékek és a húselállítás szempontjából, hanem az intenzív földművelés részére nélkülözhetetlen szerves trágya szempontjából is.

Pesszimista számításokkal feltehetjük hogy az ország mezőgazdasággal foglalkozó lakossága 100.000 főre fog rúgni 1953 végén. Ez annyit jelent, hogy minden egyes földművesre fél tehén jut, ami mezőgazdasági szempontokból meglehetősen kevés. Ha négy év alatt elérjük az álmotott második millió lakost, akkor a tehénállomány a minimális és csak a tejjel való ellátást biztosítja (100 liter egy személyre egy évre). Ez mind azt mutatja, hogy még maximális tejterméssel is csak kezdeten fogunk állni a tehénészet fejlődésének.

Azonban, ha az érem másik oldalát is

megnézzük, azaz a takarmány ellátást, akkor a további fejlődést biztatónak tekinthetjük. A fenti táblázatból kiszámítható, hogy az 1953-as év végén körülbelül 19 dunám föld szükséges egy tehénnek és borjának évi takarmány ellátására (csak 70%). Természetesen ez országos viszonylatban és vidékek szerint változik. Például a parti részeken, ahol a lakosság sűrű, úgy irányíthatják a terület, hogy 5 dunám lássa el az évi szükséglet 70%-át (több az öntözéses terület), viszont a déli körzetekben 27 dunám van előirányozva egy tehén eltartására. Azonban országos viszonylatban a rent 19 dunám vehető átlagnak.

Mármint, ha összehasonlítjuk, hogy olyan fejlett országok, mint Svájc, másfél millió tehenet táplálnak 9 millió dunámon 100%-os ellátással, akkor kilátásunk van, hogy tehénészetünk későbbi fejlődése nálunk sem szükségelté máj a területek bővítését és az évek során jobb módszerekkel az önellátást 5-6 dunámra csökkenthetjük le tehénenként. Ezáltal megnégyesíthetjük tehénállományunk anélkül, hogy az négyeszeres takarmányterületet követelne.

Öntözés nélküli takarmány

Év	Tehénállomány	Bevetett földek dunámban	Öntözéses földek	Önellátás %
1947	29.000	130.000	60.000	51%
1954	46.000	700.000	180.000	70%

A tervben a megoldás erőssége nemcsak abban van, hogy az 55%-os tehénállomány-szaporodás esetén még 30%-kal emeli az önellátást, hanem hogy ezt

a többletet az öntözés nélküli takarmányok fogják szolgáltatni. Itt természetesen nem részletezhetünk, azonban figyelemre méltó az a tény, hogy az arányok

Az Oroszországból Amerikába emigrált Zelman Wakszman korszakos felfedezése a tuberkulózis gyógyítására

Az életmentő SZTREPOMICIN

Az angol kórházak az elmúlt évben sikeresen kísérleteztek a sztreptomycin nevű amerikai gyógyszerrel, amelyről azt állítják, hogy a tuberkulózis gyógykezelésének új csodaszere. Mint minden új szer esetében, itt is két táborra oszlik a tudományos közvélemény. Vannak, akik azt várják tőle, hogy egy nagy és elterjedt kórság problémáját megszünteti végre. De vannak szkeptikusabbak, akik ha nem is tagadják meg a felfedezés korszakos szerepét, úgy vélekednek, hogy a z új gyógyszernek még sok átalakuláson kell átmennie, amíg a szalvarzan, az inzulin, vagy a penicillin reputációját kiérdemli. Harley Williams a Spectatorban írott tanulmányában a többi közt a következőket írja:

A gomba harca a bacillus ellen

A sztreptomycin egy gombafaj kivonata. Amerikában mintegy öt éve alkalmazták főként tuberkulotikus esetek gyógyításánál. Kétségbevonhatatlan hatása két ellentétes eredményben nyilvánul meg. Biztosabban gyógyít, mint minden eddigi szer, de megvannak a mellékhatásai is. A sztreptomycin az Egyesült Államokban gyorsan, szinte futótűzként terjedt el, de Angliában sokáig még a dollárnál is szűkösebben került forgalomba. A korlátozások most véget értek és az új szer szabad piacra került. A határozott értéket jelentő új kezelési mód a problémák egész sorát veti fel. A legtöbbjét már csak a gyakorlat képes megoldani.

A gyógyszer felfedezője, Zelman A. Wakszman doktor Oroszországból vándorolt ki Amerikába. Jelenleg a newjersey bakteriológiai kísérleti állomás vezetője. A talajban keletkező különös gombabaktériumoknak ma ő az elismert tekintélye. Kutatásai során egyetlen kérdést érintette: találhat-e olyan baktériumos gombafajt, amely a tüdővész bacillussal szemben oly hatékony ellenfélnek bizonyul, mint a penicillin másfajta káros organizmusokkal szemben. Kísérletei 1944 végén sikerrel jártak. A sztreptomycin különböző oldataiba a tuberkulózis kórokozót helyezte el és úgy találta, hogy minél erősebb az oldat, annál biztosabb a tuberkulózistelepkek elerőtlendése. Egészen erős oldatokban a kórokozó bacillusok teljesen elpusztultak. A következő kísérleteket tengeri malacokon folytatta. Miután a hatás sokatigérőnek bizonyult, áttértek a tuberkulotikus betegek kezelésére. A gyógykísérletek nagy részt a minnesotai Mayo-kórházban zaj-

lottak le. Az eredmények olyan csodálatosak voltak, hogy a bizakodás és a derűlátás hulláma végigvonult egész Amerikán.

Remények és kétségek

Az Egyesült Államok mammut-gyógyszeripara felkészült a tömeggyártásra. Ha bebizonyosodik, hogy a sztreptomycin valóban az a várvavárt csodaszere, ahogy az előjelek bizonyítják, a kereslet óriásnak ígérkezik. Igen természetes, hogy a szer, amelyet ilyen egyöntetűen dicsért a tudomány, az egész világ tudóbajosaiban új reménységet kelthet. Minden új csodaszernak ez a szomorú oldala és Koch tanárnak 1890-ben feltalált tuberkulinja óta nem egy ilyen csodagyógyszer került forgalomba. Bizonyos, hogy eddig egyetlen szer sem ígért olyan eredményeket, mint a sztreptomycin. De hónapról hónapra egyre inkább kitűnt, hogy egyéb sajátosságai a gyógyhatással csaknem egyenrangúak.

A betegség, amely megszünt halálos lenni

A tüdővész betegekben folytatott kísérletek bebizonyították, hogy a sztreptomycin minden eddig ismert szert felülmul. Főhatása, hogy elpusztítja a bacillust és ezzel megadja a szervezetnek a lehetőséget, hogy önmagát gyógyítsa. Még szembetűnőbb eredmény mutatkozott a tuberkulotikus agyhártyagyulladásnál. A betegségnek ez az igen komoly formája, amely az érzékeny nytkervényeket és a gerincoszlopot érinti, a gyakorlatban mindig halálos kimenetelű. Eddig semilyen vegyszer nem bizonyult hatékonynak a központi idegrendszert takaró hártya megközelítésére. A sztreptomycin idáig is elhatolt. Egyre gyakoribbá vált, hogy a betegek túléltek a szörnyű betegséget. Igaz, hogy némely esetben a gyógyulás nem volt teljes. A sztreptomycin el tudja nyomni a meglévő kórcsírákat, de nem tudja pótolni a már elpusztított sejteket. A gyógyult esetek egyik-másikánál benuási jelenségek maradtak hátra. Egy-két másik beteg visszaesett, ha a szert hosszabb ideig nem kapta. De ami a dologban rendkívül, bizonyos betegek minden

90 cm. széles amerikai pizsamaflanelek kis hibákkal csak	306
70 cm széles külföldi csikos és kockás visztra	385
Amerikai maradék kartonok, 90 cm széles	240

D R O R, textiláruházban TEL-AVIV, WOLFSON 22

utókövetkezmény nélkül kigyógyultak a reménytelen kórságból.

Az érzékeny idegrostok

A kertészet problémája az olyan gyomirtószer megtalálása, amely nem árt a nemesebb növényeknek. Ugyanez áll az emberi bakteriológiára. Általános tapasztalat, hogy a szer, amely eléggé erős ahhoz, hogy megölje a kártékony csirákat, az emberi test számára is káros. A sztreptomycinnek mérgező hatása lehet, nem magára a testre, hanem azokra az idegrostokra, amelyek egyensúlyérzékeinkkel vannak összefüggésben. Betegek, akik ilyen irányban érzékenyek, nem képesek a sötétben járni, vagy bizonytalanok, ha fölállnak.

Ezek itt komoly visszaesések még az olyan szernél is, amely általános hatásában oly kedvező. Kisebb adagolással a mellékhatások talán elkerülhetők, de ezáltal maga a kezelés is kevésbé hatásos lehet. Egyideig az új változattól, az úgy nevezett „di-hydro”-sztreptomincintől várták a jobb eredményeket. Ez sem vált be teljesen. A mérgező utóhatás az orvos agyréme és a beteg kockázata maradt.

Hajtsza egy-két gramm sztreptomincinért

A nagy amerikai gyógyszercegek felkészültek a tömegtermelésre. Az egyik nagyüzemben Indianapolisban félmérföldes területen sorakoznak az óriási tartályok, amelyekben a finomított tenyészetet gyűjtik. Az aranybarna folyadékot később megszarítják. 1949 elejéig Anglia csak dolláron vásárolt sztreptomincinnel dolgozhatott és az egészségügyi minisztérium a szer használatát bizonyos kórházakra korlátozta. Ezekben az időkben sűrűn fordult elő, hogy reményvesztett betegek, akik nem lehettek a kiválasztott kórházak páciensei, kétségbeesetten könyörögtek a rádió útján és egyéb helyeken egy-két gramm sztreptomincinért.

A kezelés díllemái

Az életmentő gyógyszer megszünt végére dollárkérdés, vagy bürokratikus

akadályverseny lenni. Az angol gyárak termelése kielégítő, és orvosi receptre mindenütt kapható a gyógyszer. Szükséges azonban, hogy a közönség is tudjon egyetmást a szerről, amelynek nagyok az előnyei, de megvannak a határai is. A csodaszert tudni kell helyesen alkalmazni. Lehetnek esetek, amelyek a hosszas kezelést kizárják. Más esetekben viszont a kezelést meg kell ujtani, mert a bacillus „ellenáll”. Ezekben az esetekben a „házőrző kutya” kezd ellenéggé válni. Hogy a káros hatások kiküszöbölhetők legyenek, tanácsos, hogy a sztreptomincint főként kórházakban alkalmazzák, ahol a napi adagok mértéke megállapítható, a káros hatások kiküszöbölhetők és a bacillus ellenállása is idejében felfedezhető.

A sztreptomycin, ha kellő időben kapja a beteg, egyéb módszerekkel kombinálva, igazi életmentő szer.

TOGAL

BIZTOS GYOGYSZER

reuma | hűlés
ischias | lumbago
nátha | tífus
csúsz és köszvény ellen

TÖBB

MINT 7000 TANAR

és kiváló orvos igazolja

ja a TOGAL gyors és

kitűnő hatását.

TOGAL krónikus be-

tegségeknél is hat.

Egyetlen kísérlet meg-

győzi Önt.

TOGAL — világyógygy-

szer, a svájci orvosi

tudománykutatások e-

redménye, és most az

országban állítják elő.

Kapható min-

den gyógyszerertárban.

20 tabletta 200 Pr.

KÉPESLAP

Az átlagos életkor növekedésével állandóan növekszik az öreg emberek száma is. Ezek az öregek kedélytelenek, házasok és rendkívül önző módon viselkednek. Gyermeküket szinte rab-ságban tartják otthon, csak azért, hogy róluk gondoskodjanak, kivánságukat teljesítsék s ápolják megrokkant egészségüket. Gyakran azt is megakadályozzák, hogy a fiatalok összeházasodjanak. Kíváncsi vagyok, megkérdezték-e ezek a tehetetlen öregek önmaguktól, miért is vannak a világon. Kénytelenek vagyunk a köz- és magánvagyon, valamint pénzünk és időnk nagy részét feleslegesen rájuk pazarolni. Minek is vannak öreg emberek a földön? Az egyik orvos-ság a teljes elkülönítés lenne. A másik brutálisabb megoldás, az önkéntes eutanázia. Rá kellene venni az öregeket, hogy egyezzenek bele elpusztításukba. Sajnos, alig hiszem, hogy erre az öregek kaphatók lennének.
(Levél a „British Medical Journal”-ban.)

A párisi színházakban szokásos a helyrevezető jegyszédőnek borra-válót adni. Egy krónikus devizahiányban szenvedő angol nemrég izgalmas bűnügyi drámát akart megnézni. A függöny már felgördült és a darabot játszották már, mikor az angol a színházba érkezett. Abban a reményben, hogy a jegyszédő nem veszi észre a sötétben milyen kevés borra-válót ad, egy ötrankost csúsztatott a markába.

De a jegyszédő észrevette és nyomban elhatározta, hogy bosszút áll. Odahajolt az angolhoz és fülébe súgta:

— A gyilkosságot a lakáj követte el.
(Weltwoche.)

Sir Ralph Richardson, a híres angol színész hollywoodi útja alkalmával kérdést intézett az egyik filmszárhoz, mi a véleménye Dickensről.

— Nem sokat tudok erről a legényről, — hangzott a válasz. — Eddig csak két filmjét láttam.

(The New York Times.)

(Folytatás a 10-ik oldalon)

40-45 éves

exisztenciával és lakással rendelkező özvegy, vagy elvált úriemberhez férjhez menne kevés tőkével rendelkező, jömegjelenésű asszony. — Levelet „Barna” jelígre. Haifa, POB 1094.

KÖLCSONT

aranyra, ezüstre és ékszerre folyósít

Lombard House Hadar

Haifa, Herzl u. 16
Technicum Bldg.

Nagy választék órákban, ékszer-ekben, arany és ezüstáruban

N. DICKMANN

HAIFA, JAFFA UT 40.
Saját javítóműhely.
Fényképezőgépek. Látzerész.

Magyar órák!

Órák és ékszer

vesz, elad. Garanciával olcsón javít
M. FRIEDMANN
HAIFA, ALLENBY 20. szám,
42-es és 43-as autóbusszállomás

NAGY BUTORKARPITOS-UZEM keres állandó állásba önálló

KARPITOS

Csak elsőrangú munkás jelentkeznek.

BRAUN B.

HAIFA, PEWSNER U. 22. SZAM

Weisz Jakabné

kb. 60 éves, továbbá GOLDMANN DEZSŐ fiát, aki körülbelül 35 éves, haifai lakosokat, mindketten magyar nyelvtérüetről, sürgősen keresem. „Fontos” jelígre. Haifa, POB 1094.

Január

29

-től

Idény - kiárusítás
a haifai női divatáru-üzletekben

Január

29

-től

LAMIT HECHALUC U. 48.

LORIO HERZL U. 40., 1. U.

MATZKIN et Co. HERZL U. 37.

M. K. NORDAU U. 15.

Mme. STELLA Mt. Carmel, 3 Keith Roach

OFNAT HERZL U. 45.,

PINATI HERZL U. 19.

ROSENBLUM HERZL U. 44.

RUBIN HERZL U. 31.

STOCK et Co. CSAK UJ MERKAZ

Signon SZAMOSI ÉS TABSA, HAIFA, HERZL 61.

LAKÁSDISZITÉSI SZAKÜZLET
SZERVIZ ZONGORA KEZIMUNKÁ
DISZTARGY PEHELYPAPLAN SZÖNYEG
FÜGGÖNY EZÜSTÁRUK KEP
veszünk SZAKMANKBA VAGÓ CIKKEKET
Lífték kiváltása és értékesítése.

Magyar könyvet magas áron veszek.
Kölcsönkönyvtár, Haifa, Hechaluc 20 sz.
a póstaudvarban.

Szalom-munkás varróhoz házhoz ajánl-
kozok. Meghívásokat „Elsőrangú” jelígre
Haifa, POB 1094 kéretnék.

Ritika alkalom. Haifán, Achad Haamon
két szobás, komfortos lakás 1350 fontért
eladó. Kaufman, Hechaluc 24.

Jólelkű családnál elhelyezném két éves
kisleánykamat. Ajánlatok „Haifa vagy
Batgalim” jelígre „Uj Kelet”. Haifa,
Shapira 13.

Kisebb szövöszéket felvetővel, komplet-
tet vennék. — Ajánlatok: Grünberger,
Haifa, Shapira 13.

Raktár- vagy műhely, 25 négyzetméteres
a Hadaron, villany- és erőárammal ju-
tányosan átadó. Gutmann, Uj Merkaz,
Hapikadon u. 4. Telefon: 27-22.

Egzisztencia

JÓL BEVEZETETT CIPŐÜZLET
elsőrangú vevőkörrel átütőerejű cik-
kekkel való terjeszkedés céljából
keres érdekeltséget (nőt) IL 1500-
2000 tőkével. — Ajánlatok „611” jel-
ígre, Haifa, POB 1094 címre.

HAIFAI

APRÓHIRDETÉSEK

UJ BEVÁNDORLÓK! Legjobban érté-
kesíti butorait, holmiát TAUBERNÉL.
Haifa, Hechaluc u. 15. Az udvarban.

Butoraktár - Szekrények, asztalok,
székek, búffék a legolcsóbban. - Mácsán
Rehitim, Haifa, Hechaluc 16. 39 sz. alá.
Órásk! Aranyművesek, Bevásárlás előtt
tekintsék meg tökéletesen felszerelt óra,
alkatrész és ékszeráru raktáramat. -
Chaoul, Haifa, Herzl u. 47.

39 éves nő magához illő élettársat keres.
„40-45” jelígre Haifa, POB 1094.

Lakást kaphat fiatalember teljes ellá-
tással Steinberger Bélánál, Haifán,
Stanton 24.

Pehely-, vatta- és gyapú-

PAPLANOKAT

elsőrendű kivitelben készít

BALQGH VERA

HAIFA, PEWSNER U. 23, Chaim utca
sarok, földszinten az udvarban.

Kéziszövöszékek

különböző szélességben

KONTRAMARS,

JAQUARD, vagy STAFFOLO
rendszerek

megvételre kerestetnek

Írásbeli ajánlatok: „B” Advertising,
Nr. 505 Haifa, Herzl u. 46 címre.

"ARIGO" Tel-Aviv, ALLENBY 40.

kiárúsítja egész téli készletét női pulloverből, kabátokból, gyermekgarnitúrából és pulloverből, férfi pulloverből, mellényből

Nagy árleszállítás!!

Idény - kiárúsítás

kézitáskákból

mélyen leszállított áron

IL. 1.-től

HAARNAK

Tulajdonos: W. RITTER

THE PILLARS

Jeruzsálem

HERZL UTCA

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés díja havanként 20 mill., a legkisebb hirdetés 10 sor, 200 mill. Családi irattartó havanként 50 mill.

ADÁS - VÉTEL

Tortarajzat, Ékszer, Brilliansz
Vesz - Elad
VADNAI TESTVÉREK
TEL-AVIV, Allenby 83. udvarban

VARRÓGÉP-MERKAZ (központ) vétel eladás, javítás, kimondott szaküzlet. - Tel-Aviv, Bét-Lechem 8. Becélel Suknál

AGYTOLLAT ES PEHELYT VESZ
MIDDLE EAST FEATHER INDUSTRY,
Ganzl és Molnár, Tel-Aviv, Merkaz
Wolowelsky 5/22, POB 142. Tel.: 80415

Vennék priváttól francia szalónganiturát, kis vitrint, asztalt és kb. 44-es számú elsőrangú bundát. Cim Tel Aviv, Hamagid 8, 1 ajtó. 12-5-ig.

KOZMETIKA

Egyéniségének megfelelő frizura természetes színű hajfestés, speciális módszerekkel készülő tartóshullám kizárólag **ESTHER** hölgyfodrásznál.
TEL AVIV, BEN JEHUDA UCCA 74
Magyarnyelvű kiszolgálás

Budapest, V. ker., Aulich utca 7-ből
Lenkei Ferenc és felesége
HÖLGYFODRÁSZ-SZALÓNJUKAT áthelyezték:

Givát Rambam, Rambam-u.
SALON NAAVA
Speciális natur víz hullám. Hajfestés. Tartós hullám. - Manikűr.
Fiút, vagy leányt tanulónak felkészítünk.

LAKÁS

RINGEL SANJOR lakásügynökség
irodáját Tel-Aviv és egész vidékre új megvittotta - érdeklődők forduljanak
Joung, Tel Aviv, Nachlat Benamin 38

TÁRS

Busztrusz közepén jól menő magyar vendéglő társat keres, vagy berendezéssel kiadó. Érdeklődni Cafe Rivoli, Jaffa, Busztrusz 351.

Elook téglagyár, gépekkel felszerelve, negyedik társrészt beleség miatt jutányos áron eladja. Leveleket "Téglagyár" jellegre a kiadóba.

Gyógyszerész engedéllyel pénzestársat keres, gyógyszerárát átvételhez. Érdeklődni lehet levélleg: Jeruzsálem, POB 493.

BESZERZÉSI FORRASOK

Serben szenvedők részére áldás a
REPONA rugónélküli sörvítő
Készíti Gellért és társa Tel-Aviv
Tschernikovski 6. (Becalel)
bejárat Bet - Lechem 1

BÜTORVÁSÁRLÁS előtt olvasson kére-
resse tel Poláček Gábor asztalosműhely:
JAFFA, XII ucca 53 (sarok). Új és hasz-
nált bútorok. Eladás, vétel és csere.

Amíg megtanul írni, magyarul is jól
és olcsón kiszolgáljuk. Weinreb, Tel Aviv
Allenby 91. Nagy választék "Lakol" rövid,
kötött és divatárúban.

BÜTORI legelőnyösebben vettél, es-
szíthet Grinfeld Testvéreknek, T. A.,
Jochanan Hasandiar 18 (Senkin sarok-
nál). Polittirozások szakaszeri készítése
Hivásra házhöz megyünk

VARRÓGÉPEK - különb-
zo Singer - Hirschensohnnal, Jaffa, Simtat Bustruz
121 (Hamashir után.)

Fuggonyok készítése, dekorálása, agy-
nemű-varrás, himzés, monogramozás,
előnyomtatás: Fisch Bözke kezimunka-
üzletében, Tel Aviv, Allenby 52, az ud-
varban.

ROSENBERG órásmester, óra, ekszer
eladás, vétel, javítás. Tel Aviv, Allenby
85, az udvarban

ELŐNYÖSEBBSÉGEK minden kivitel-
ben készült. Eladás, vétel, javítás, csere
Tel-Aviv Hasomer u. 6

Bütorát készítenél vegye, olcsón jól kap.
Garancia mellett. "Habarak" asztalos
és polittirozó üzem, Tel Aviv, Hechalucim
42. udvarban.

Rádió vétel csak Rádió-Blumannál, Tel-
Aviv, King George 44. Legújabb model-
lek, legnagyobb választék. Részletfizetés
is olcsón.

Pócelagyak, fűzők felállítható és dupla-
fűzők (nikkelezve is) a 4476-os patent-
tel a legjobb és legolcsóbbak. Mélyen
leszállított áron kapható a készítőnél:
Széll, lakatosműhely, T. A., Akiva Eger
C. sz., Tachana Merkazitnál. Ugyanott
ágyúfűzők minden méretben készülnek.

OKTATÁS

Noiruha-szabászatot, modellhozast
kosztüm- és kabátzabást tanuljon
Zisovits Nándornál, T. A., Lessing 14
Gordon mellett. Les. autóbuzsót

Savoy tánciskola, Tel Aviv, Jona Ha-
navi 38 Oktatás naponta különórákon
és csoportokban

AKAR TÁNCOLNI TANULNI? Akkor
Guth Jánosnál, Tel Aviv, Ben Jehuda 84,
Magánórák - kurzusok

Tanuljon táncolni ANCESEL intézetében.
Tel Aviv, Alija utca 3. Csoportos és pri-
vát órák.

Hegedűtanítást Cholonban vállal kitűnő
fiatal pedagógusnő. Levélcim: POB 2535
Tel Aviv.

Szemfelszedést Jeruzsálimban tanít
Société Vitos (Troyes) cég szaktanára.
POB 2535 Tel Aviv.

Héber és angol kurzus kezdők és hala-
dók részére Markovics, Tel-Aviv, Rosh
Pinná 16 (Tácháná, Merkazitnál).

Héber tanítóképzőt, valamint héber
egyetemet végzett tanár vállal a még
keves megmaradt szabad óráiban hé-
ber tanítást. Érdeklődni Ettlinger hir-
dető-irodában, T. A., POB 911. Jellge
„6705”.

KÜLÖNFÉLE

Meleg tussoló-kályhák نفت, fa, primusz-
és villanyfűtéshez legolcsóbban Gyenes-
től, Nachmani 67, Petach-Tikva út 29

Pehely-, vattapaplan hús évi gyakor-
lattal, házban is vállal Chaja Aszovszky,
Jaffa, 280 utca 3. Volt makói paplan-
gyár. Levelezőlaphívás.

SZÜCSMŰHELY Herzfeld, Tel Aviv,
Mea-Shearin st. 35. Geula sarok. Bun-
dák alakítása, egyéb szücsmunkák olcsó
árban.

Ha jól akar étkezni, keresse fel Berger
Channa misszadáját, Holzer vezetése
alatt, Tel Aviv, Mizrachi Béth 10. Kóser
קמח Magyar konyha. Békebell étel-
ek - Cena árak.

VOGLER JAKOB órák-ékszerész uz-
lete műhelye Allenby 45-47. az udvarb.

Gyermekfelvételek, otthonában is, iga-
zolványképek, fotókópiák, reprodukciók,
amatőr munka. - Foto Or, Donnensberg,
Tel-Aviv, Allenby 48.

ADÓ és ENGEDÉLY ügyében, bármily
nyelvű beadványával, minden ügyes ba-
jos dolgával forduljon bizalommal Artz-
hoz! T. A. Hakishon 72 Található 1-4 ig

Magyar-, német-, angol és francia tor-
dítások, mindennemű üzleti és szépiro-
dalmi szövegek. Bischitz Márta, Tel-
Aviv, Hayarkon 94, II. bejárat, III. em.

KERESÉSEK

Weinstock Vilmos, aki augusztusban és
Flesch Tamás aki szeptemberben alijjá-
zott Bécsből, adja meg mielőbb címét.
Eisdorfer J. Tel Aviv, Petach Tikva ut
27. Nachmani sarok, kerékpár üzlet.

Krausz Viktor leánya Edith, Kolozsvár-
ról, kérjük, adja le címét Stern Dávid,
Natanya, Sikun Chadas Mizrachi, Bet 7
alá.

Gelb Samu, vagy Gelb Mór kárpitosok-
at. Sátoraljaihelyről, 1945-ben depor-
tálták őket, állítólag Izraelbe mentek.
keresi az apjuk. Címe: Markus Gelb,
Basel, Eulerstr. 77, Schweiz.

Diósi Juditot és Jottát Topolyáról, Sza-
rajevóából, keresi unokabátyjuk, Diósi,
Tel Chanan, Chavasza 149.

Robart Pált (Jehudát) Tel-Aviv, keresi
Teller Dávid, Haifa, Derech Jaffa 271.

Lersch Salamont, Hirsch Jenőt Dicső-
szenmártonból keresi Weiszné Deutsch
Éda, Akko 206.

ÁLLÁS - FOGLALKOZÁS

Itt igen lennálló, legjobban menő
fogorvosai rendelő
Tel Aviv központjában, körülmé-
nyekre való tekintettel hat hónapra
(esetleg hosszabb időre) a legked-
vezőbb feltételekkel komoly érdeklő-
dőknek jogosítvánnyal

ÁTADÓ
Ajánlatok „Nr. 8981” jellegével Ger-
shon Ben hirdető iroda, Tel-Aviv,
Allenby 51 címre küldendők.

Önnyelvést vállal tapasztalt, héber
nyelvben és adóügyekben jártas, önálló
hírvetelő. - Ajánlatot "Mérlegképes"
jellegre a kiadóhivatalba.

LEVELEZÉS - HÍVASSÁG

44 éves férfi keresi 36-40 év közötti,
egyedülálló, modern, vallásos nő isme-
rettségét, otthonalapítás céljából. Választ
"Közös akarat" jellegre a kiadóba.

Írni, németül is beszélő soffőr állan-
dó állást keres teher- vagy személy-
kocsira. Megkeresések „Több évi gy-
akorlat” jellegre.

KÖNYVEK - KÖNYVTÁRAK

MINDEN JÓ KÖNYVET megtalál a

"HADASH"

KÖNYVTÁRBAN
TEL-AVIV, HAYARKON 58. SZAM.
Szótárak, tankönyvek, szakkönyvek.
Könyvekért magas árakat fizetünk.
Az Allenby-Hayarkon saroktól a ha-
todik ház.

„DAAT”, Izrael legnagyobb könyvtár-
közl: megérkeztek a téli könyvpiac új
donságai: 10.000 kötet magyar, német,
héber, angol, cseh nyelven. Szótárak
tankönyvek és műszaki könyvek. A leg-
magasabb napiáron vásárolunk teljes
magánkönyvtárakat. Vidéken megbiz-
tákat keresünk. Iratkozzék meg ma be-
a „DAAT”-ba, A „Daat” minden irodal-
mi igényt kielégít. Tel Aviv, Rotschild
Bld. 86. „Magyar Könyvtár és Könyves-
bolt”.

Jó és új könyveket olvashat JAMBOR
ELISEVA kölcsonkönyvtárban, Tel-
Aviv, Allenby 84 (az udvarban).

Jeruzsálemi kölcsönkönyvtár
az Eggeddel szemben lévő kis ucca-
ban hirdetésekét és előfizetéseket is
felvesz az UJ KELET részére.

KÉPESLAP

(Folytatás a 9-ik oldalról)

New Orleansban új mozit nyitottak
meg. A megnyitó darab címe ez volt:
„Hogyan kell meggazdagodni?” A pre-
mier után az igazgató jelentette a rend-
őrségen, hogy a megnyitőeladás egész
bevétele - több mint hatszáz dollárt -
elvitték a pénztárból.

(Sie und Es)

A pekingi rádió új gyermekjátékról
számolt be, neve: „háborús-bűnös fo-
gás”, Csangkajsek és más nemzeti vezet-
ők képeit rejtik el a városi parkokban.
Azok, akik a legtöbb „háborús bűnös”
megtalálják és felismerik, jutalmat kap-
nak.

(Time.)

Egy élelmes párisi kalaposnő új rend-
szert vezetett be üzletében. Mivel a ka-
lapokat, azok magas ára miatt nehezen
lehet csak eladni, bérbead nagyon ele-
gáns kalapokat négy dollár napi bér el-
ében. Esetleg hetenként három kalap
használatáért 27.50 dollár havibért szá-
mit fel. Tíz bérbeadás után a kalapokat
északafrikai fióküzletének küldi az élel-
mes kalaposnő.

Ez a francia kalaposnő lényegében az
amerikai könyvkereskedők szokását
vette át. Az amerikai könyvkereskedők
ugyanis 2-10 cent napi bérért kölcsön-
adják a könyvújdonosságokat és ha már
megfelelő nyereségre tettek szert, fel-
újítják a könyvet a közkönyvtárak-
nak az eladási áránál lényegesen olcsób-
ban.

(Phoenix Gazette.)

Az ismert humorista új gépirónót fo-
gadott:

- És a helyesírással hogy áll kis-
nsszony? - kérdezte.

- Tökéletesen tisztában vagyok a sza-
bályokkal.

- Nagyon helyes. Helyesírási hibák-
kal nem lehet gépelni - szögezte le az
úró és nyomban diktálni kezdett.

Néhány sor után belenézett a gépe-
lésbe és rémülten látta, hogy az új gép-
író már az elején a „kézirat” szét két
tével írta.

- Kisasszony kedves, azt hiszem elég
lett volna egy té is speciel ennél a szó-
nál!

Az új gépirónó unottan végigmért a
humoristát.

- Nézze kérem, én azt mondtam,
hogy tudok helyesírást. De azt nem
mondtam, hogy fanatikus vagyok.

(Szabad Száj.)

Rita Hayworths lausannei letelepedése
következtében irodánk annyira túl van
terhelve, hogy egyéb hírszolgáltatunkat
sajnos, egyelőre megszüntetjük.
(Az „United Press” közleménye
Lausanneból.)

Morgenthau visszautazott Amerikába

Rendkívüli érvényesítések a luddi repülőterén a jeruzsálemi kommunista tüntetés miatt

Henry Morgenthau, volt amerikai pénzügyminiszter, az Egyesült Gyűjtőakció elnöke csütörtökön délelőtt repülőgépen elhagyta az országot.

A Morgenthau látogatásával kapcsolatos kommunista tüntetések után a rendőrség különleges intézkedéseket fogantatott: amikor H. Morgenthau a luddi repülőterre érkezett, rendőrkordon sorakozott fel a repülőter kapujától egészen a repülőgépig. A repülőterén J. Száhar, a rendőrség főparancsnoka szintén megjelent. Morgenthau az Air France gépén utazott, titkárnője és a kormány sajtóreferense kíséretében.

A miniszterelnök megbízásából Morgenthaut Argov alezredes, a miniszterelnök szóvivője, míg a hadügyi minisztérium megbízásából Jacobson és Ettinger vezérkari tisztek kísérték el útjára. James McDonald amerikai nagykövét is megjelent a luddi repülőterén, hogy búcsút vegyen Morgenthautól.

Elutazása előtt Morgenthau nyilatkozott a sajtó képviselőinek. Izraelnek — mondotta — három dolgra van szüksége:

1. békére, hogy az állam minden erejét és energiáját a gazdasági és kulturális fejlődésének szentelhesse; 2. az amerikai zsidóság fokozott támogatására a Gyűjtőakció útján, hogy finanszi-

Egy millió dunám arab földet vásárol meg a Keren Kajjemet

Az állam megalakulása óta 68 százalékkal emelkedett a nemzeti földállomány. Kétezer embernek nyújt állandó munkát az idel fásítási akció

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Most hozta nyilvánosságra a Keren Kajjemet Lejizráél az utolsó másfél évben végzett földvásárlásokról szóló jelentését. A hivatalos adatok szerint 1948 májusában 934.000 dunam föld volt a KKL birtokában. Az állam megalakulása óta további 635.000 dunam jutott a Nemzeti alap birtokába, amely így most 1.569.000 dunam földnek törvényes tulajdonosa.

Ez a 68 százalékos növekedés a Keren Kajjemet és az állam között létrejött megegyezés alapján vált lehetővé. A megegyezés szerint a Nemzeti Alapnak elsőbbségi vásárlási joga van az elhagyott arab földekre, amelyeknek a zsidó állam a kezelője. A megegyezés keretében a KKL egymillió dunamnyi elhagyott arab földet vásárol meg. Ebből 630.000 dunam már át is ment a KKL tulajdonába. Ugyanakkor az Izraelben élő araboktól is vásárolt a Keren Kajjemet kisebb földeket.

A legtöbb földet a Negevben vásárolta a Nemzeti Alap az állam megalapítása óta: 225.000 dunamot, és az állam hegyekben 210.000 dunamot, és 95.000 dunamot a Gáilliban. A többi felvásárolt területek az ország különböző részeiben fekszenek. A legteljesebb eredménnyel a Bét-Sená-völgyében és a jeruzsálemi korridorban járt a földvásárlás. Az előbbi egészen, az utóbbi majdnem teljesen a Keren Kajjemet birtokában van már. Különösen az, hogy a jeruzsálemi korridor zsidó kézbe került, bir rendkívüli fontossággal, mert ez lehetővé teszi a védelmi okokból annyira fontos új települések létesítését.

Körülbelül 99 százaléka az állam megalapítása óta szerzett földeknek mezőgazdasági terület és csak 8000 dunam városi telek. Ebből 7000 dunam Tel-Aviv és 1000 dunam Jeruzsálem határában belül fekszik. A városi földeken új lakóházak épülnek majd fel az olék és lezserelt katonák számára.

A földvásárlással egyidejűleg megkezdődött a nagyszabású erdőültetési tervek megvalósítása. 1950 folyamán több mint 2000 embert foglalkoztatnak a munkálatok állandóan foglalkoztatni, miáltal hárommillió facsemete kerül beültetésre.

Az erdőültetési tervek keretében a Hadassza is 10.000 fát ültet, amelyek „a 27 erdőjét” fogják képezni. Ez az erdő a norvégiai repülőszerecsétségek során elpusztult 27 tripoliszi ifjúsági alijázó emlékére létesül.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

TEL-AVIV:

Oneg Sabbat Jaffán. A Hitachdut Oléj Hungária december 27-én, pénteken este 8 órakor jaffai otthonában (King George 53) a szokásos Oneg Sabbat keretén belül zené-estét rendez. A gramofonkoncert keretében a legismertebb operarészleteket közvetítik. — Konferál és összekötő-szöveget mond Wolf Alexander. — Vendégeket szívesen látunk.

HAIFA:

A haifai Hitachdut Oléj Hungária február 9-iki táncos esti összejövetelére jegyek korlátozott számban elővételben is kaphatók, 200 ml árban a következő helyeken: az Uj Kelet haifai fiókjánál, Schap'ra 13, a HOH titkárságánál Arizoroff 3-a. Gondoskodjék idejében jegyekről!

Keresik őket: Fuchs György (apja neve: Jenő) Budapest, Arányi Alfrédné, szül.: Fleischmann Magda Kecskemét, Goldstein Helén Nagybánya-Cyprus, Weingruber Áva Budafok Döme Erzsébet Budapest, Székely István (apja neve: Mór) Budapest Braum Lajos Miskolc-Cyprus, Áron Adolf Budapest, Grosz Béla (anya: Mária) Miskolc, Weisz Ábrahám Zágráb, Braum József Budapest, Gelb Szerén Ungvár.

Képes Gábor (apja neve: Lajos) jelentkezék az irodában!

Állást kaphat: timár meszes munkára, fiatal fiúk asztalos tanulóknak, kooperatíva létesítésére — gyerekköcsői gyártására — esztergályos, asztalos, kárpitos, lakatosok keresetnek. A haifai HOH inkasszánt keres Haifa környékére (Kirját Chajm, Bláik, Motzkin, Kfar Ata, Tel Chanan, Tivon).

Állást keres: szakács, szics kozmetikusnő, háztartási alkalmazottak, fekete-munkások.

JERUZSALEM

Felszólítják az állásnévű szakközvetítőket, hogy jelentkezzenek irodánkban.

Hivatalos órák a téli időszak alatt minden nap délután 4-től fél 7 óráig, pénteken délelőtt 11—1g. Levélcímünk: POR 493, telefon hívó 3489.

Felkérjük tagjainkat hogy tagdíjhatárolásokat minél előbb rendezzék.

Keresik őket — tevelük van: Dávid Hajnal, Schreiber Ahiba pozsonyi főrabbi, Lutz és Magda Manasse, Farkas Chava, Smuel Berger, Grosszmann Sándor, Birnbaum Teréz, Ickovits Alex, Braum József, Kertész Géza, Székely István, Fischer Margit Braumstejn Róbert, Gelb Szerén Reisz László, Hedvig György, Döme Erzsébet, Selman Géza Salzman László, Salgó Lilly Budapest, dr. Ság Lajos Kiskunfélegyháza, Glanzman István és Braum Lajos Munkács, Uhr Erzsébet Lunapataj Stern Dező Rimaszecska, Huszár Kálmán Budapest.

„ILÁNÁ” -nál
HAIFA, NORDAU UT 9. (WIZO tüzletházban)
MEGKEZDÖDÖTT A NAGY
TOSSÓK MEGGYŐZÖDNI A HILHETLEN OLCSÓ ÁRAKRÓL: BLUZOKBAN, SZOKNYÁKBAN, RUHÁKBAN, PONGYOLÁKBAN

Hol szórakozzunk Haifán?

Jól akar szórakozni?
MINDEN KEDD ESTE VÁRJA
A HAIFAI HERZL U. 35 ALATT
WEISZ-ETTEREM MUZSIKAJA
 Ha jó vacsora után a táncot lelti, Képes paraszért minden gondját elfelejti.

Haifai mozik műsora:

ORION Telefon 4920	Szerelmi regény Asia Noris Carlo Campanini
HADAR Telefon 2560	A pãrbaj Orosz kémfilm
ARMON Telefon 4848	CARNEGIE HALL Izraeli premier; Stokowski, Lilly Pons, Jascha Heifetz, Artur Rubinstein.
EN DOR	Menekülés a pusztában Helmut Dantine Phillip Dorn
O R A H	MANON (Franciául beszélő film, velencei első nemzetközi díj, izraeli premier)
A M P H I- THEATRE	Világok és zene (Szines film)
M A Y Telefon 2854	TARZAN ÉS A NIMFÁK Weissmüller Brenda Jolce
MAYON	PINOKKIO Walt Disney rajzfilmje

ÉJJEL-NAPPAL MINDENÜVE Taxi-solgálat
MERKAZ MICPAH
 Telefoni: **2525**
4150 4995
 rendelkezésre áll

Allomások:
 HADAR: Balfour u. 7. és Jona u., a Café Nizánál
 ALVÁROSBAN: Uj Merkás
 BAT GALIMBAN: Alíja u.

Békére van kilátás az amerikai cionista mozgalomban

Daniel Frisch értekezletre hívja össze a cionista pártok vezetőit

Newyork (STA). — Daniel Frisch, az amerikai cionista szervezet elnöke, aki most érkezett vissza Izraeli útjáról, újságíró fogadáson elmondotta, rövidesen összehívja az összes cionista vezetőket, hogy megbeszélje velük a pártok közötti feszültség enyhítésének lehetőségeit.

Frisch előre elkészített nyilatkozatot olvasott fel az újságíróknak, amelyben kijelentette, hogy az egységes cionista

sikerral kecsegtetnek. Már most is naffront kiépítésére vonatkozó törekvései gyobb az egység és a harmónia a cionista táborban, mint eddig volt. Izrael vezetőpolitikusai szerint az amerikai cionizmusnak nemcsak abban rejlik történelmi szerepe, hogy megnyerje magának az egész amerikai zsidóságot, hanem abban is, hogy cselekvő módon segítsen a szövénnyok egybegyűjtésének munkájában.

45 perc alatt felépíthető házakat akar Izraelben gyártani Bartley Crum

Az angol-amerikai vizsgálóbizottság volt tagja Rockefeller egyik vállalatának ajánlatát terjesztette a kormány elé

Megírtuk, hogy Bartley Crum, az angol-amerikai Palesztina-vizsgálóbizottság volt tagja, Rockefeller multimilliódósi fiának megbízásából Izraelbe érkezett, hogy nagyobbarányu befektetésekről tárgyaljon. Crum megbeszéléseket folytatott a kormány tagjaival és Golda Méirsohn munkaügyi miniszter elé nagyarányu építkezési tervet terjesztett olyan földszintes házakra, amelyeket 45 perc alatt lehet felépíteni. Rockefeller az építkezésnél az egyik nagy amerikai építővállalatot akarja foglalkoztatni, amelynek rendszere teljesen gépesíti az építkezést és csak minimális számú munkást foglalkoztat.

Crum ígéretet kapott a kormánytól,

hogy a terv a legnagyobb mértékben érekes s annak megvalósítása csak attól függ, hogy az árak megfelelnek-e. — Ez a terv abban különbözik az eddig felmerült hasonló javaslatoktól, hogy a társaság nemcsak mint vállalkozó, hanem mint tőkebefektető-partner is részt akar venni az építkezésben. Az amerikaiak minden hához az építkezési költségek ötven százalékával jelzálogkölcsön formájában járulnának hozzá. Az amerikai munkásszakaszervezetek segítségével tízmillió fontot akarnak mozgósítani a célra oly módon, hogy a szakszervezetek tagjai között terjeszteniék a társaság kötvényeit.

HIREK

5710 Svát 9, péntek.
1950 január 27.
Gyertyagyújtás ideje: 4.50.
5710 Svát 10, szombat.
1950 január 28.
Heti szakasz: Bo.
Szombat kimenetele: 5.42.

A török diplomáciai megbízott az államelnöknel. Hivatalosan közlik: Dr. Chaim Weizmann államelnök csütörtökön audiencián fogadta S. Esint, Törökország diplomáciai megbízottját, aki dr. Simon protokollfőnök társaságában jelent meg. Az államelnök a csütörtöki nap folyamán kihallgatáson fogadta Levin rabbi népjóléti minisztert, Golda Meírsohn iparügyi minisztert és dr. J. P. Kohént, a külügyminisztérium jogtanácsosát.

Alijja és kikötőforgalom. Az alijjaügyi minisztérium közli: Szerdán, január 25-én 798 olé és 12 turista érkezett az országba, 19 izraeli polgár tért haza. A haifai kikötőben 9 hajó horgonyzott, a luddi repülőtéren 10 gép érkezett.

Magyarország izraeli csokoládét vásárol. A magyar kormány rendelkezése az Elit-gyár szerdán nagyobb mennyiségű csokoládét küldött Magyarországra. A rendelés az izraeli-magyar kereskedelmi szerződés keretében történt.

Tel-Avivnak ugyanolyan rádióleadója lesz, mint Jeruzsálemnek. Gerson Agron a kormány tájékoztatói hivatalának főnöke, Jeruzsálemben ismertette a rádió fejlesztésének terveit. Ennek során megcáfolta azt a hírt, hogy Tel-Avivban csak kis stúdió marad és a rádió vezetése teljes egészében Jeruzsálembe megy át. A rádió központja ugyan Jeruzsálem lesz, de Tel-Avivban a városhoz méltó teljes személyzeti leadóállomás lesz. A kormány az a célja, hogy egész sor leadóállomást állítson fel és ha a szükség úgy kívánja, Tel-Aviv újra átveheti a rádió igazgatását. „Reméljük — mondotta Agron — hogy ez a szükségesség sosem fog bekövetkezni.”

Dr. Heller József

FOGORVOS

a kolozsvári egyetem v. tanársegéde
rendelőjét
HAIFAN, PEVSNER U. 37, földszint
megnyitotta.

A Mapaj magyar tagozata ezévi első számú „ELŐ UJSÁG”-ját 1950 január 31-én, kedden este fél 9 órakor tartja meg a Beth Arlosoroff nagytermében (Tel Aviv, Rech. Beilinson 6) a következők részvételével: dr. Horovitz Tivadar, újságíró, Kishont Ferenc, újságíró, dr. Ofner Amir, újságíró, Pásztor Béla, filmrendező, Walter Moshe, külügyminisztériumi osztályvezető, dr. Weisz Oszkár ügyvéd. — Vendégeket szívesen látunk. Beléptidj nincs.

Ujabb 440 olé indult el Romániából. Bukarestből jelentik: Szerdán este 440 oléval a fedélzetén a Transilvania nevű gőzös kifutott a konstancai kikötőből. A hajót vasárnap reggelre várják Haifára.

Shárét külügyminiszter Londonba készül. A Máárv jelentése szerint Moshe Shárét külügyminiszter március közepén táján Londonba utazik. A külügyminiszter angol útja a cionista gyűjtőakcióval van összefüggésben. Arra vonatkozólag, hogy a külügyminiszter ezáltal alkalommal találkozzon fog-e az angol kormány megbízottjaival, e pillanatban még nincs semmi információ. Egyébként az állam kiküldésére óta Shárét külügyminiszternek ez lesz az első angol útja.

Izrael ping-pong csapata megérkezett Budapestre. Budapestre jelentik: Január 29-én veszi kezdetét Budapesten a 17-ik asztali tennisz (ping-pong) világbajnokság. A küzdelemben ezúttal először Izrael is résztvesz, amelynek csapata már meg is érkezett a magyar fővárosba. A megkezdett sorsolás szerint Izrael csapatából Finberg az első negyedben, Ro'sen a II. negyedben, Finkelstein és S'e'nherz a harmadik negyedben, Salomon pedig a negyedik negyedben fogja egyéni mérkőzését megvívni. Az egyéni izraeli női versenyző, Lejbn'a a harmadik negyedbe került. A Salomon-S'e'nherz férfi páros és a Finberg-Lejbn'nik vegyespáros is indul a világbajnokságon. Izrael játékosai a csapatversenyben is indulnak.

Anglia még nem ismeri el de jure is Izraelt

Egyiptom elhalasztotta római kirendeltségének követségi rangra emelését

London, (STA). Hivatalos angol szövegű kijelentette a zsidó távirati iroda tudósítója előtt, hogy az angol hitközségek tanácsán elhangzott az a nyilatkozat, amely szerint Anglia rövidesen Izraelt de jure is elismerni készül — minden alapot nélkülöz. Anglia — mondotta a szöveg — tökéletesen elégedett a két ország között jelenleg fennálló kapcsolatokkal. Ezek ténylegesen — de nem jogilag — teljes diplomáciai kapcsolatok. A zsidó államnak hivatalos formában való elismerése ezután következik be, hogy Izrael legalább egy arab állammal békeszerződést kötött és miután a határait megállapították.

Kajro, (AFP). Az egyiptomi minisztertanács úgy határozott, hogy atheni d'pomáciai képviselőt követi rangra emeli, míg a görög kormány hasonlóképpen követte nevezte ki karói képviselőjét.

Ugyanakkor az egyiptomi minisztertanács úgy határozott, hogy római d'pomáciai kirendeltségének követségi rangra emelését egyelőre elhalasztja. Jólértesült körök véleménye szerint ez a halasztás annak a következménye, hogy az olasz kormány a napokban de jure elismerte Izraelt.

Schöpflin Gyula stockholmi követ disszidált és nyugatra menekült

A visszarendelt lengyel követ is lemondott és Franciaországtól kért menedéket

Stockholm (AFP). Az Aftontidningen nevű svéd újság jelenti, hogy Ceselaw Bobrowski stockholmi lengyel követ és Schöpflin Gyula, Magyarország stockholmi követe visszautasították kormányának visszatérésére szóló felhívását és lemondtak megbízatásukról. A volt lengyel követ Franciaországtól kért menedéket, ahonnan állítólag Dél-Amerikába akar utazni, míg Schöpflin Gyula hír szerint Svájcba vagy Franciaországba menekült és az Egyesült Államokba igyekszik.

Schöpflin Gyulát, a neves magyar irodalmárt nemrégiben nevezték ki stockholmi követté az ugyancsak disszidált Böhm Vilmos helyébe. Schöpflinről olyan hírek terjedtek el, hogy a kivégzett Rajk László hívei közé tartozik, habár hivatalosan sosem volt tagja a kommunista pártnak. Schöpflin Gyula egészen a legutóbbi időkig a magyar rádió egyik vezetője volt.

Gubics Hana (Lili)

Rim. Sobota, Ramat Jicchak

Stein Jehuda Sama (Sándor)
Filakovo, Kfar Lidice

ezúton hívják meg rokonaikat, barátait és ismerőseiket, január 31-én, kedden délután 1 órakor Kfar Lidicén tartandó esküvőjükre (Meghívó helyett.)

A német nácik a kommunistákkal barátkoznak

Mc Clay amerikai megszállási főbiztos erőyes beavatkozást ígér, ha szükség lesz rá

Washington, (STA). John Mc Clay Németország amerikai megszállási övezetének fő-kormányzója ígéretet tett az amerikai szenátus külügyi bizottsága előtt, hogy azonnal és erőyesen intézkedik fog minden esetben amikor a német fasizmus komoly feledését fogja vélni. Mc Clay kijelentette, hogy német jobboldali csoportok komoly és egyre növekvő aktivitást fejtenek ki ugyan és nyíltan „flörtölnek” is a kommunistákkal, eddig azonban nem látszanak veszélyeseknek. Ha eljön az az idő, hogy ezek az elemek veszé-

lyesekké válnak, hivatalos hatalmának minden sulyát latba fogja vetni letörésükre.

Mc Clay azt is bevallotta, hogy az egykori nemzeti szocialista párt bizonyos tagjai ura elfoglalták azokat az állásokat, amelyek a náci-rezsim idején betöltötték és célott arra, hogy ez nem tetszik neki. De véleménye szerint „legfőbb ideje már annak hogy megengedjék az olyan kicsi náciknak, ugyan postatársítváselőnek és néptanítóknak, hogy visszatérjenek Németország vérkeringésébe, feltéve, ha előbb keresztülmennek a nácitlanítási folyamaton.”

Izrael és Transzjordánia csökkenti a fegyverkezést a biztonsági zónákban

Elmaradt a jeruzsálemi különbizottság ülése

Hivatalosan közlik: Csütörtökön megállapodás jött létre Saul Ramati őrnagy, Izrael megbízottja és Radi Hindawi őrnagy, Transzjordánia megbízottja között a biztonsági övezet fegyverkezéskének korlátozására vonatkozólag. A megállapodás a fegyverszüneti egyezmény második pontjának alapján jött létre. Eszerint egy könnyű páncélos század fegyverze nem lehet több, mint egy darab 2 fontos ágyú és két gépfegyver.

Az egyezményt a vegyes fegyverszüneti bizottság plenumának kell még jóváhagynia. A fegyverszüneti egyezmény 1. pontjában még nem történt megállapodás. Ezek a pontok a következők: a biztonsági övezetben megengedett fegyverszerelés létszáma és a már hírhedté vált 8-ik szakasz: a szabad átjárás kérdése a Scopus-hegyre, Bét Lechembe, az óváros szenthelyeire, valamint a latruni út megnyitása.

Kit nevezdes izraeli megbízott távolléte miatt a zsidó-transzjordán jeruzsálemi speciális bizottságának csütörtök délelőtti összehívott ülése elmaradt. Az ülés újabb időpontját január 30-án összehívó vegyes fegyverszüneti bizottság fogja megállapítani.

Hivatalosan közlik: Csütörtök délelőtt tartotta meg ülését Jeruzsálemben a nemzetközi Vöröskereszt az izraeli övezetektől tisztelettel. Az ülés napirendjén a következő problémák szerepeltek:

Problamálták az önálló indiai köztársaságot

New-Dehliből jelentik: Csütörtökön problamálták innepélyes keretek között az önálló indiai köztársaságot. Ezzel az alkalmal formájlag is megszűnt az évszázados angol uralom Indiában. Százrezes tömegek üdvözlésére közbe vették le a new-dehli kormányzó ság palota ormárol az angol lobogót és felülték helyére az önálló, szabad indiai köztársaság nemzeti zászlaját.

IDÉNY-KIÁRUSÍTÁS

Kezdődik: FEBRUÁR 1.

MODERN NŐI CIPŐK

IL. 1.950-tól

FÉRFI CIPŐK

nagy választékban,
melyen szállított áron

MAUTNER & Co.

JERUZSALEM, Ben Jehuda u. 9.
Magyarul is beszélünk.

Sütőmestert keresünk

alapos gyakorlattal a sütőiparban.

Ajánlatokat: Tel-Aviv, P. O. B. 2277
„Master Baker” jellegével héber, angol vagy német nyelven.

Élelmezési hírek

A közlelmezésügyi minisztérium haifai kirendeltsége (Rechov Hában'im 6) vasárnap, hétfőn és kedden, illetve január 29., 30. és 31-én zárva lesz. A Jaffa-u. 28. sz. alatti hivatal változatlanul nyitva lesz.

Azok a haifai fogyasztók, akik Ábrahám Kohn, Ámosz u. 10. alatti fűszerkereskedőnél iratkoztak fel „fedagut” V. részletű zöldségkereskedőnél, Haifa Hechaluc u. 4. szám alatt vehetik át.

A huszlosztásban beállott technikai nehézségek miatt a haifai nehéz test munkások havi fedagját csak vasárnap, január 29-én kapják meg.

Tel-avivi élelmezési hírek. A 6., 7. és 8. kerületben folytatják a tengeri és tiberiási halak osztását. — Megkezdődött a friss szárnyashus osztás. A és b kategóriájú jegyuladonosok, valamint 65 éven felüli öregek 250 gramos fedagot kapnak szeptember 24. szelvényre. Turisták és idegenek számára szelvényre. A huszlosztás jelenleg az 1 és 2 kerületben történik. A fogyasztók számára, február 1-ig kell kivánniuk fedagjukat.

Petach-tikva fogyasztók figyelmébe. Tzok a petach tikva fogyasztók, akik valási okok miatt nem veszik át husadagjukat, a huszselvények ellenében 5 toást kaphatnak Kohn-Pines kereskedőnél, a Suk Merkáz-n.

Számosztás a déli kerületben. A jövő hét elején fejezők be a déli kerület december havi számlái fedagjának a számtartását. A fedag 100 gram (gime) 25) és a következő helyeken osztják: Raánáná, Rechovot, Zarnogá Nész C'ona, Ekron, Akir, Kfar Jáne Kuba, Ajanot.

Máól kezdve Tel-Avivban a következő rendszer szerint osztják a számlát: a Merkáz Miráchi Ne'e Sárar és Montefiore negyedekben felelőként 100 gramot osztanak (gime 25). Ez még a decemberi fedag. A Hatikva negyedben 100 gramot osztanak (gime 29). Jelelőként 50 gramot osztanak a decemberi fedag kiegészítésére.

A tel-avivi fűszerkereskedővel közlik, hogy hering és „s'rim'ja hal” ügyében nem a közlelmezési felügyelőséghez, hanem a tel-avivi kereskedők egyesületéhez (Robsch'd Boulevard 9) kell fordulniuk.

Jeruzsálemben fehér hab osztás van. A fedag 200 gram, a klonkét ár 100 ml. Szelvény nem szűsleges. Jeruzsálemben felelőként 250 gram paradicsomot osztanak (gime 29). K1-ja 106 ml. Ercy'ere az 1. sz. kerületben osztanak. Állapot asszonyok 250 grammos többletet kapnak a 48. szelvény ellenében, melyen „chaláv” jel van.

Három megszóltott arab légionista nem akar visszamenni Transzjordániába. Hivatalosan közlik: Transzjordánia kérésére az izraeli hatóságok csütörtökön a jeruzsálemi Mandelbaum kapuhoz vitték azt a három arab katonát, akik a hely májusban Izrael területre szöktek. A Mandelbaum kapunál Hindawi őrnagy felszólította a katonákat, hogy térjenek haza. Glubb pasának az arab légio parancsnokának nevében teljes amnezzást ígért nekik, továbbá kilátásba helyezte, hogy azonnal leszerelik őket és visszatérhetnek a polgári életbe. A három arab katona ennek ellenére sem volt hajlandó visszatérni Transzjordániába és továbbra is Izraelben maradt.

Nyomatott az Uj Kelet nyomdájában, Tel-Aviv, Schlesinger u. 9. Tel. 20-28.